

Ügyiratszám: HSZ/12741/2022. (A 2022. május 19-i Képviselő-testületi ülés jegyzőkönyvének melléklete)	Ügyintéző:	Dede Erika irodavezető
	Ellenőrizte:	Jegyző/Aljegyző
	Megtárgyalja: (bizottságok megnevezése)	Szociális és Egészségügyi Bizottság szavazati arány: egyszerűsített többség

B E S Z Á M O L Ó

a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2021. évi átfogó értékeléséről

Tisztelt Képviselő-testület!

Tisztelt Bizottság!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 94.§ és a 96. §-a határozza meg a települési önkormányzat számára a gyermekek védelmének helyi ellátó rendszere kiépítésével, működtetésével, a gyermekek ellátásának megszervezésével kapcsolatos feladatait.

A gyermekek védelmének rendszere a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítása.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.

A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Hajdúszoboszló Város Önkormányzat döntéshozói továbbra is egyetértenek abban, hogy a gyermek a jövő nemzedéke. Ezen feladat végrehajtásához minden jogszabályi és tárgyi, személyi feltételek biztosítása a cél.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése alapján a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló többször módosított 149/1997.(IX.10.) Korm. rendeletben meghatározott tartalmi követelmények figyelembevételével. Az értékelést meg kell küldeni a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztályához, mely az iratanyag kézhezvételét követő 30 napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat illetve az állami fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé.

A gyermekvédelmi tevékenységekről Hajdúszoboszlón összképet csak úgy kaphatunk, ha a járási hivatalhoz e témában átkerült, illetve ottmaradt feladatokról, változásokról, ellátások alakulásáról tájékozódunk, melyhez (törvényi kötelezettség nélkül) a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúszoboszlói Járási Hivatal hivatalvezetője által készített tájékoztató ad útmutatást. A tájékoztató megfelelő részeit a beszámoló tartalmilag meghatározott részeihez illesztjük az anyagban.

Előzetesen ahhoz, hogy a későbbiekben tárgyalt beszámolót értékelhessük, a területet érintő jelentősebb változásokról kell beszámolnunk, a központi jogszabályok alapján az alábbiak szerint:

- **A Hajdúszoboszlói Polgármesteri Hivatal** Egészségügyi és Szociális Iroda szervezeti feladatellátása, személyi állományában a múlt évhez képest személyi változás nem történt, a dolgozói létszám 6 fő az alábbi megosztásban:
 - 1 fő irodavezető,
 - 3 fő szociális ügyintéző-előadó,
 - 2 fő ügykezelő.

A COVID-19 pandémiás járvány idején – a lakosság minél jobb kiszolgálása érdekében - 2021-ben a személyes ügyfélfogadás már nem szünetelt, a kérelmek beadása munkanapokon írásban az ügyfélszolgálati pulton kihelyezett irattartó dobozba való bedobással is történhetett. A veszélyhelyzet ideje alatt az iroda dolgozói 2 csoportban dolgoztak, az együttes irodahasználat és találkozások minél kisebb időintervallumra szűkítése érdekében, a dolgozók védelmében és a működés minél biztosabb fenntarthatósága miatt. A környezettanulmányok végzését minimálisra szűkítve, telefonos, email-es hiánypótlások alkalmazásával próbáltuk az ügyek feldolgozásának zökkenőmentességét elérni. A megtett intézkedések az elmúlt időszak vonatkozásában sikeresek voltak.

- **A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatellátása két városra - Hajdúszoboszló és Nádudvar - és 3 községre - Ebes, Hajdúszovát, Nagyhegyes - terjed ki.** A Központon belül két szakmai egység működik, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat (önkéntes együttműködés, alapellátás) és a Gyermekjóléti Központ (kötelező együttműködés, hatósági intézkedés esetén).

A szolgálat feladatellátása Hajdúszoboszló lakosságára terjed ki, valamint szakmailag Hajdúszovát és Nagyhegyes településekre, ahol helyben önállóan látják el az alapszolgáltatást a településeken jelen levő kollégák. A szakmai beszámolójukat külön dokumentumban elkészítette a szakmai vezető.

A Központ feladatellátása kiterjed a járás valamennyi településére a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások vonatkozásában.

A világszinten felmerülő Covid-19 járvány okán a feladatellátás lehetőségei jelentősen eltértek a korábbi évektől 2021. évben is. Az intézmény törekedett a lakosság és az ügyfélkör folyamatos tájékoztatására, az intézmény által biztosított szolgáltatásokról, adományozási lehetőségekről az elérhető és rendelkezésre álló fórumokon (honlap, televízió, írásos forma stb.)

Család és Gyermekjóléti Központunk szakmai egységei (szolgálat és központ) 2021-es év szakmai munkáját az ügyfelek és saját egészségünk védelme érdekében az érvényes járványügyi szabályoknak megfelelően láttuk el. Az év első harmadában az ügyfelekkel váltott munkarendben találkoztunk, és minden 2. héten home office-ban dolgoztunk. Ebben az időszakban klienseinkkel főleg telefonon tartottuk a kapcsolatot, s telefonos ügyintézésrel próbáltuk kezelni problémáikat. Az akut, gyermekeket, családokat veszélyeztető élethelyzetekben, minden esetben a járványügyi előírásoknak megfelelően személyes találkozásokkal gondoztuk családjainkat. Krízishelyzet illetve, szükség esetén, rendszeresen látogattuk ügyfeleinket otthonaikban. Rendszeresen tartottunk esetmegbeszéléseket, segítő beszélgetéseket esetkonferenciákat, a gyermekek és a családok védelmének biztosítása érdekében online, majd a járványhelyzet enyhülése után személyes megjelenéssel a biztonsági előírások maximális betartása mellett.

Személyi és tárgyi feltételek

Család, és Gyermekjóléti Központ 1 fő központvezető	
Család és Gyermekjóléti Szolgálat (alapellátás)	Gyermekjólét Központ (hatósági ügyben érintett családok ellátása)

Ellátási területe: Hajdúszoboszló,	Ellátási területe: Járási (Hajdúszoboszló, Nádudvar, Nagyhegyes, Ebes, Hajdúszovát, Nagyhegyes)
1 fő szolgálatvezető	1 fő szakmai vezető
4 fő családsegítő	4 fő esetmenedzser 1 fő szociális diagnózis felvételi szakember
3 fő asszisztens	
2 fő tanácsadó (pszichológus, jogász,)	
5 fő óvodai és iskolai szociális segítő	

Év közben történtek személyi változások:

A központ szakmai vezetője személyében (nyugdíjba kerülés miatt), valamint 2 fő esetmenedzser kolléga távozása miatt, 2 óvodai-iskolai szociális segítő kolléga átkerült a központhoz.

A szolgálatnál 1 fő családsegítő kolléga ment el, helyére 1 fő szakképzett kolléga felvételre került, 1 fő tartós táppénzállományban van.

A bekövetkezett személyi változások ellenére a minőségi szociális segítő munka folyamatosságának biztosítására törekedtünk.

Összességében mindkét szakmai egységben kevesebb a szakmai létszám a jogszabályi előírásoknál.

Intézményünk tárgyi eszközökkel jól felszerelt, a mindennapi munkavégzés feltételei adottak a kollégák számára. A szükséges eszközök beszerzése, a számítástechnikai eszközök fejlesztése az éves költségvetés lehetőségeinek figyelembevételével történik. Rendelkezünk lappal, mobiltelefon készülékkel, gépkocsival (Dacia Duster), mely jelentős mértékben megkönnyíti a munkatársak településekre, külterületekre való kijutását. Bevezetésre került egy új „Gyermekeink Védelmében Informatikai” (GYVR) adminisztrációs rendszer, így a számítástechnikai eszközök megléte elengedhetetlen feltétele a mindennapi munkavégzésnek. Pályáztunk eszközre, mely pályázat sajnos nem volt sikeres.

Az elmúlt évek során bekövetkezett törvényi kötelezettségnek eleget téve bővültek szakmai feladataink (járási ellátás, óvodai-iskolai szociális segítés), mellyel párhuzamosan továbbra is egyre égetőbb a munkafeltételeink bővítési lehetőségének az átgondolása.

● **Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsőde**

A bölcsődei nevelés eredményessége a dolgozókon múlik. A szakemberek személyiségükkel, magas színvonalú szakmai tudásukkal, hitelességükkel tudnak elérni a családokig, hogy velük együttműködve, a családi nevelést kiegészítve tudják megfelelően gondozni, személyre szabottan nevelni a hozzánk kerülő gyermekeket. A gyermekek akkor tudnak fejlődni, ha biztonságban érzik magukat, és ezt akkor érzik, ha szerető, elfogadó, támogató légkör veszi őket körül, ahol segítik az önállósodás folyamatát és

a családon kívüli első szocializációs környezetben a társkapcsolatok kialakulását. Minőségi ellátást csak magasan képzett, elhivatott szakemberek, és az őket segítő lelkiismeretes, segítő személyzet képes együttesen biztosítani.

Az engedélyezett dolgozói létszám 31 fő, mely az alábbiak szerint alakul:

- *ellátás szakfeladaton 26 fő:*

- ✓ 1 fő intézményvezető-kisgyermeknevelő
- ✓ 1 fő szakmai vezető-kisgyermeknevelő
- ✓ 16 fő kisgyermeknevelő
- ✓ 6 fő bölcsődei dajka
- ✓ 1 fő ügyintéző-adminisztrátor
- ✓ 1 fő karbantartó-udvaros

- *konyha szakfeladaton 5 fő:*

- ✓ 1 fő ételmezésvezető
- ✓ 4 fő konyhai dolgozó (1 fő szakács, 1 fő raktáros-kézilány, 2 fő kézilány)

2021-ben több személyi változás is történt az intézményben. Három kisgyermeknevelő ment nyugdíjba, helyükre az eddig gyeden lévő kollégák helyén szerződéssel foglalkoztatott kisgyermeknevelők lettek határozatlan időre kinevezve.

A három dolgozó távozása komoly munkaszervezési feladatokkal járt. A két otthon lévő kolléganő visszatért ugyan a szülési szabadság után, de fokozatosan álltak vissza a munkába, az addig felgyűlt szabadságokat is ki kellett adni, így a szakmai vezető sok időt töltött a csoportokban helyettesítéssel, de az intézményvezető is gyakran vállaltam műszakot szükség esetén.

Egy fő új kisgyermeknevelőt vettünk fel már a felmentési idő megkezdése előtt az előző évi bérmeztakarításunk terhére, aki már az előző évben helyettesként dolgozott nálunk, így könnyen, gyorsan be tudott illeszkedni a szakmai munkába. Fontos volt, hogy megismerje a csoportot még az előző kisgyermeknevelő ittléte alatt, a gyermekek is elfogadják, így zökkenőmentesebb legyen a váltás számukra, hiszen ebben a korban a személyi változás még komoly trauma egy gyermeknek.

Szülési szabadság miatt a nevelési évben egy új kisgyermeknevelőt vettünk fel határozott idejű szerződéssel.

A 18 kisgyermeknevelőből (16 kisgyermeknevelő és 2 vezető beosztású kisgyermeknevelő) már 6 fő rendelkezik főiskolai végzettséggel, 12 fő pedig felsőfokú szakképesítéssel.

A bölcsődében a gyermekek gondozását-nevelését szakképzett kisgyermeknevelők végzik, akik az NM rendeletben meghatározott képesítések valamelyikével rendelkeznek és ütemezetten képzéseken vesznek részt a vonatkozó rendeletnek és az évente elkészített továbbképzési tervnek megfelelően.

- **A járási hivatal 2021. évi szervezeti változásai, feladat ellátási struktúrája**

A járási hivatal feladat ellátási struktúrájában 2020-hoz képest változás nem történt.

A gyermekvédelmi és gyámügyi, feladatokat ellátó Hatósági és Gyámügyi Osztály illetékességi területe 2021-ben sem változott, továbbra is Ebes, Hajdúszoboszló, Hajdúszovát, Nádudvar és Nagyhegyes vonatkozásában láttunk el hatósági és gyámügyi feladatokat.

Hajdúszoboszlón és Nádudvaron 2021-ben is állandó kirendeltséget működtettünk, itt összesen 6 fő hatósági és szociális, valamint 5 fő gyámügyi szakügyintéző fogadta az ügyfeleket a hét minden napján. Ebesen, Nagyhegyesen és Hajdúszováton ideiglenes ügysegédi rendszerben intéztük a hozzánk forduló ügyfelek ügyeit. A rendszeres heti ügyfélfogadás ezeken a településeken a koronavírus járvány miatt elrendelt veszélyhelyzet miatt jelenleg szünetel, az ügyfelek Hajdúszoboszlón intézhetik ügyeiket.

A kormányrendeletben meghatározott tartalmi követelmények alapján beszámolóinkat az alábbiak szerint tesszük meg:

- **A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLY ADATAIRA**

	2019.	2020.	2021.
Lakosságszám:	24329	24187	24288
Születések száma:	124 fiú 103 lány összesen:	123 fiú 115 lány összesen:	122 fiú 104 lány összesen:

	227 gyermek	238 gyermek	226 gyermek
Korcsoport szerinti megoszlás:			
0-3 éves fiú	480	471	507
0-3 éves lány	415	433	441
4-6 éves fiú	330	360	366
4-6 éves lány	302	309	302
7-14 éves fiú	838	823	825
7-14 éves lány	813	802	795
15-18 éves fiú	473	472	464
15-18 éves lány	408	419	441
18 éven aluliak száma:	4059	3876	4141

Az előző évek összehasonlításából kitűnik, hogy a születések száma az elmúlt évhez képest valamelyest, 5 %-al csökkent. 2021-ben is, az előző évhez viszonyítva a lány gyermekek száma még mindig kevesebb, mint a fiú gyermekek száma. A tendenciát figyelve a 200 fő feletti születési arány viszont a város demográfiai összetételére mindenképpen pozitív hatást gyakorol.

A táblázatból kitűnik, hogy a lakosság számának csökkenése megállt, sőt némi 0,4 %-os emelkedés történt a 2020-as évhez képest. A város összlakosságának számából csak 17 % a 18 éven aluli. A 62 év felettiak száma 6254 fő, mely az összlakosság számának 25 %-a.

Összességében az adatokból az látszik, hogy a lakosság korösszetétele javul, talán a városban az előregedés stagnáló tendenciát mutat.

▪ **AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA:**

A szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni kiadások előirányzata tavaly 90.490 e Ft volt, melyből 60.612 e Ft-ot használtunk fel. A helyi önkormányzat 2021-ben 413.157 e Ft összegben biztosította a lakosság számára az egészségügyi, szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni ellátásokat, valamint intézményei által a szolgáltatások finanszírozásának

kiegészítését. A területhez tartozó két intézmény a Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ (továbbiakban: HKSZK) működéséhez 131.369 e Ft-tal, míg a Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsőde működéséhez plusz hozzájárulásként 100.351 e Ft-ot nyújtott a fenntartó. A továbbiakban az ellátásokról egyenként szeretnénk szólni.

1) Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Hajdúszoboszló városában 2021. december 31. napján 299 gyermek volt jogosult (ebből 11 fő támogatott nagykorú) gyermekvédelmi kedvezményre.

Életkor	0-2	3-5	6-13	14-17	nagykorú
Létszám	23	28	136	91	11

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogán a gyermekek és nagykorú gyermekek ingyenesen étkezhetnek a bölcsődében, óvodában, általános iskolában, ingyenesen vehették igénybe a tankönyveket valamint egyéb kedvezményekben részesülhettek pl:

- közműfejlesztési támogatás, terhesség megszakítás esetén térítési díjkedvezmény,
- ingyenes jogsegély szolgálat,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek fiatalok életkezdési támogatására jogosult
- állami kárenyhítés során rászorulóknak tekintendő az az áldozat, aki a családjában olyan gyermeket gondoz, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát megállapították
- szociálisan rászorulóknak minősül a fogyasztó, ha háztartásában rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult személy él.
- a hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek, tanulónak járó kedvezmény igénybevételeének a feltétele a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása

Az említett természetbeni támogatásokon kívül ezen családok augusztusban és novemberben – 6000.-Ft. és 6.500.-Ft értékű – pénzbeli támogatásban részesültek gyermekenként. A kétszeri kifizetés alkalmával összesen (augusztusban 273 fő, novemberben 298 fő) gyermek volt jogosult 3.651.500.-Ft. értékben.

2) A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

Az 1997. évi XXXI. tv. 67/A. §. alapján **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a törvényes képviselő/képviselők iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a

családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik/nek,

b) a törvényes képviselő/képviselők alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a kérelem benyújtásának időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az fentiekben meghatározott körülmények közül legalább kettő feltétel fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

2021. december 31. napján 41 fő hátrányos helyzetű és 168 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket tartottunk nyilván.

A következő táblázatban látható az érintett gyermekek életkor és jogosultsági okok kapcsolata.

	jogosultak száma	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	nagykorú
Rgyvk-ban részesülő gyermekek száma	299	23	38	136	91	11
HH gyermekek száma	41	2	5	20	12	2
1.szülő/k alacsony iskolai végzettsége miatt	2	0	0	2	0	0
2.szülő/k alacsony foglalkoztatottsága miatt	7	0	0	2	4	1
3.elégtelen lakókörnyezet miatt	32	2	5	16	8	1
HHH gyermekek száma	168	12	24	74	54	4
1.szülő/k alacsony iskolai végzettsége és a szülő/k alacsony	4	0	1	2	1	0

foglalkoztatottsága miatt						
2.szülő/k alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet miatt	18	0	2	10	6	0
3.szülő/k alacsony iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet	132	12	20	55	43	2
4.szülő/k alacsony iskolai végzettsége, szülő/k alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet miatt	14	0	1	7	42	
HH családok száma	17					
HHH családok száma	71					

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma minimálisan növekedett 2021. évhez képest. 2020. november 4. napjától a megszűnő jogosultságok a lentiek alapján automatikusan meghosszabbodtak.

A veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény hatálybalépésére tekintettel egyes törvények eltérő alkalmazásáról szóló 647/2021. (XI. 30.) Korm. rendelet 8/A. § (2) bekezdés értelmében **a 2020. november 4-e és a veszélyhelyzet megszűnését követő 30. nap között lejáró rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság időtartama és hatálya, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozat hatályának időtartama a veszélyhelyzet megszűnésének hónapját követő második hónap utolsó napjáig, jelen ismereteink szerint 2022. július 31-éig meghosszabbodik.**

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek kb. 70 %-a hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű. A hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek legnagyobb része elégtelen lakókörnyezetben él, A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek 2021. augusztusában és novemberében 6.500.-Ft. pénzbeli támogatásban részesültek.

3) Szünidei gyermekétkeztetés:

Az 1997. évi XXXI. tv. 21/C. §-a alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi

kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, valamint ezen gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

2021. évben az évközi és a nyári szünetekben is az étel kiosztása a Szép Ernő Kollégiumban és a Pávai Vajna Általános Iskolában történt.

A tavaszi szünetben (2 nap) 73 fő , nyári szünetben (54 nap) 87 fő, őszi szünetben (5 nap) 70 fő és a téli szünetben (7 nap) 84 (átlagosan) gyermek étkezett.

A tavaszi és őszi szünetben a kérelmező szülők gyermekei minden nap étkeztek. Tapasztalataink szerint a szülők egy része csak hosszas rábeszélés után vették igénybe a szünidei étkeztetést. Jellemzően a legrászorultabb családok nem igénylik, különböző kifogásokkal élve.

A hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek kb. 40 %-a étkezett a szünidőkben, a szülők a szolgáltatással kapcsolatosan elégedettségüket fejezték ki.

4) Beiskolázási támogatás

2021. évben 97 család 1.480.500.-Ft összegben részesült beiskolázási támogatásban A támogatott gyermekek 50 %-a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült.Ez az arány évről, évre csökken. 2021. évben a támogatás jogosultsági feltételeit javítottuk annak érdekében, hogy minél több gyermekes családnak tudjunk segíteni az iskolakezdekor. A 19/2008. /IX.18/. Ör. sz. rendeletben meghatározottak szerint a támogatás összege a következő: általános iskolában tanuló 1-4. osztályosok 10.000 Ft, 5-8. osztályosok 12.000 Ft, középiskolákban, szakmunkásképzőkben tanulók 14.000 Ft, felső oktatási intézményben tanulók esetében 25.000 Ft összegű egyszeri támogatásban részesültek, gyermekenként. A helyi rendeletben foglaltak alapján azok a gyermekek, akik esetében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság feltételei fennálltak a meghatározott támogatási összeg 50 %-át kaphatták meg, azok pedig, akik nem részesültek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben a teljes támogatási összegre szereztek jogosultságot.

5) Étkezési térítési díj kedvezmény

2021. évben 27 gyermek részesült - 1.858.293- Ft összegben - étkezési térítési díj kedvezményben.

Megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben már nem jogosult gyermekek étkezési térítési díj kedvezményben részesültek.

6) Babaköszöntő csomag

A tavalyi évben 181 gyermek részesült babaköszöntő csomagban. A családok 3.058.900.-Ft. értékű csomagban részesültek.

7) Kiskorúak ételmeiszer és tisztasági csomagja

Az eljárás hivatalból indul, a jelzőrendszer tagjai által adott jelzés alapján adható azonban a rendkívüli év miatt ez a fajta támogatás nem kapott szerepet.

8) Iker és többes iker gyermekek gondozási támogatása

Az önkormányzat 2021 évben 4 családnak 560.000.-Ft. összegben egyszeri támogatást és 1.620.000.-Ft. összegben rendszeres támogatást nyújtott.

II.) Az 1997. évi XXXI. tv. 21/B. §-a alapján a gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani:

- a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
 - tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 - olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 - olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékcal csökkentett összegének 130%-át vagy
 - nevelésbe vették;
- b) 1-8 évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy nevelésbe vették;
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az 1993. évi III. sz. tv. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
 - az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
- nevelésbe vették, vagy utógondozói ellátásban részesül.

2021-ban 100%-os normatív kedvezményben részesült 43 fő bölcsődés, 445 fő óvodás, 138 fő általános iskolás, 1 fő középiskolás gyermek, 50-os normatív kedvezményben részesül 240 fő általános iskolás, 30 fő középiskolás gyermek.

III.) A szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni kiadások összege 2021. évben 77.000.000 Ft.

IV.) A gyermekvédelem helyi szereplőivel együttműködünk – kiemelten a Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális, Család és Gyermejjóléti Központ Hajdúszoboszlói Család – és Gyermejjóléti Szolgálatával - probléma felmerülése esetén rendkívül gyorsan, hatékonyan, összefogva megoldjuk a

krízis helyzeteket. Az Egyesített Óvodai Intézmény, iskolák munkatársaival rendszeresen – telefonon és személyesen- megbeszéléseket tartottunk.

V.) A 331/2006. (XII.23.) kormányrendelet 1/A §.-ában foglaltak alapján, a Kormány 2020. január 01-jei hatállyal a **hozzátartozók közötti erőszak** miatt alkalmazható, távoltartásról szóló törvény szerinti, családvédelmi koordinációért felelős szervként, a települési önkormányzat **jegyzőjét** jelölte ki. A feladat végrehajtását a szakiroda kapta meg. Az év során megjelenő esetek száma 4. A gyermekek érintettsége minden esetben jelen volt. A múlt év a kapcsolódó eljárások finomításáról és bővítéséről szólt. Az érintetteket minden esetben személyesen meghallgatjuk, melyről jegyzőkönyv készül, amit továbbítunk a jelzéssel élő intézmény vagy szerv részére.

- **A járási hivatal által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása, illetve az elvégzett hatósági intézkedések**

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezeteről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet (továbbiakban: Gyár.) 1. § (1) bekezdés b) pontja gyámhatósági feladat- és hatáskört telepít a fővárosi és megyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási hivatalához.

Ezen feladatkörében eljárva a Hajdúszoboszlói Járási Hivatal a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) alapján pénzbeli és természetbeni ellátásokat biztosított, illetve hatósági intézkedéseket foganatosított.

Pénzbeli és természetbeni ellátások: gyermektartásdíj megelőlegezése és otthonteremtési támogatás

- A gyermektartásdíj megelőlegezésének célja a gyermek neveléséhez, ellátásához, oktatásához szükséges anyagi hozzájárulás biztosítása abban az esetben, ha a gyermektartásdíj fizetésére kötelezett szülő fizetési kötelezettségének nem tesz eleget.

A Gyvt. szabályai alapján gyermektartásdíj megelőlegezésének akkor van helye, ha

- a bíróság a tartásdíjat jogerős határozatában már megállapította és
- a gyermektartásdíj összegének behajtása átmenetileg lehetetlen, továbbá

- a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő nem képes a gyermek részére a szükséges tartást nyújtani, feltéve, hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi átlagjövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét (2021-ben: 57.000.-Ft-ot).

Nincs helye a gyermektartásdíj megelőlegezésének, ha a kötelezett

- lakóhelye olyan államban van, ahol a tartásdíj nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján nem érvényesíthető, vagy
- külföldi tartózkodási helye ismeretlen, vagy
- a jogosulttal közös háztartásban él, vagy
- részösszegű megfizetés vagy részösszegű behajthatóság esetén, vagy
- lejárt gyermektartásdíj esetén.

A megelőlegezett gyermektartásdíjat annak fizetésére kötelezett szülő a Polgári Törvénykönyvben meghatározott kamattal az államnak köteles megtéríteni. A megelőlegezett gyermektartásdíjnak meg nem térült összegét adók módjára kell behajtani.

A járási hivatal Hajdúszoboszlón 2021-ben 5 fő igénylő részére folyósított állam által megelőlegezett gyermektartásdíjat, a folyósítás 5 gyermeket érintett, 14.250.-Ft/gyermek összegben.

Nehézséget jelent az ellátás megállapítása során, hogy egyre több az élettársi kapcsolat felbomlása, ebben az esetben ugyanis nincs megfelelő hivatalos (bíróági) dokumentáció, mely alapul szolgálna a jogosultság megállapításához. Az ügytípus nem teszi lehetővé a méltányosság gyakorlását, kizárólag a jogszabályban megállapított feltételek esetén állapítható meg ez a pénzbeli támogatás. A kötelezett a folyósított összeggel az államnak tartozik, amit az állami adóhatóság hajt be. Az ügymenetet a kötelezettek bujkálása, együttműködésük hiánya nehezíti, mivel a küldeményeket nem veszik át.

- Az otthonteremtési támogatás célja, hogy a nevelésbe vételből kikerült fiatal felnőtt lakáshoz jutását, tartós lakhatása megoldását elősegítse. A támogatást a gyámhatóság a központi költségvetés terhére biztosítja.

Az otthonteremtési támogatás igénybevételének lehetőségéről a gyámhatóság a gyermeket nagykorúságának elérése előtt 6 hónappal tájékoztatja. A kérelmező a nagykorúvá válást követően, de legkésőbb a 30. évének betöltéséig nyújthatja be igényét.

Otthonteremtési támogatásra jogosult az a fiatal felnőtt, akinek

- legalább hároméves időtartamú folyamatos – gondozási helyén töltött – nevelésbe vétele a nagykorúvá válásával szűnt meg és
- készpénzének, biztosításra vagy más célból lekötött betétjének, vagy ingatlan vagyonának értéke a nagykorúvá válásakor nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hatvanhétszeresét (2021-ben: 1.909.500.-Ft), azzal, hogy az öregségi nyugdíj legkisebb összegeként az otthonteremtési támogatás megállapítása időpontjában érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegét kell figyelembe venni.

A támogatás Magyarország területén használható fel

- részben vagy egészben a fiatal felnőtt tulajdonába kerülő vagy már a fiatal felnőtt tulajdonában lévő lakás, családi ház, tanya lakhatóvá tételére,
- részben vagy egészben a fiatal felnőtt tulajdonába kerülő építési telek, életvitelszerű lakhatásra alkalmas lakás, családi ház, tanya vásárlására, építésére, tulajdon- vagy tulajdonrészszerzéssel járó felújítására vagy bővítésére,
- bérleti jogviszony létesítéséhez szükséges összeg megfizetésére, lakás, családi ház, tanya bérleti díjának kifizetésére,
- önkormányzati bérlakás felújítására,
- államilag támogatott lakás-előtakarékossági programban való részvételre, ha a fiatal felnőtt vállalja, hogy legalább az Ltv.-ben meghatározott, az állami támogatásra való jogosultság megszerzéséhez szükséges ideig részt vesz a programban,
- otthonteremtést elősegítő hitelintézeti kölcsön egyösszegű törlesztésére,
- indokolt esetben a tartósan beteg vagy fogyatékos fiatal felnőtt megfelelő ellátását biztosító, az Szt. hatálya alá tartozó bentlakásos szociális intézménybe fizetendő egyszeri hozzájárulásra vagy belépési hozzájárulásra.

A támogatás mértékét a folyamatos nevelésben eltöltött évek és a jogosult készpénz és ingatlan vagyonának együttes értéke alapján kell megállapítani, összege 1.339.500.-Ft és 1.909.500.-Ft között lehet.

Lehetőség van az otthonteremtési támogatás összegének részletekben történő kifizetésére is, ha a fiatal felnőtt a támogatást bérleti díj kifizetésére, államilag támogatott lakás-előtakarékossági programban való részvételre vagy ingatlan felújítására, bővítésre használja fel.

Otthonteremtési támogatást Hajdúszoboszlón 2021-ben nem állapított meg a járási hivatal. A támogatás igénylésének elmaradása azzal magyarázható, hogy együttműködést igényel a fiatal felnőtt részéről, illetve többlet kötelezettségekkel is jár, amit ebben az évben senki nem vállalt.

▪ **AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA AZ ALÁBBI SZEMPONTRENDSZER SZERINT:**

- *család és gyermekjóléti központ és szolgálat biztosítása, bemutatása*
- *alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben lévő várandós anyák, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszerrel együttműködők tapasztalatai*
- *gyermekek napközbeni ellátása*
- *a gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, a gyermekek átmeneti otthonát kiváltó, helyettes szülői ellátás biztosításáról, ezen ellátások szervezése és igénybevétele, máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást, s az ezzel összefüggő tapasztalatok, valamint a*
- *Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúszoboszlói Járási Hivatal Járási Gyámhivatalának tájékoztatója a hatáskörébe utalt feladatokról.*

A gyermekjóléti alapellátás célja, hogy a gyermek lakóhelyén kaphassa meg mindazt a támogatást és segítséget, mely az egészséges testi, lelki fejlődéséhez, jólétéhez szükséges. A gyermekjóléti alapellátások intézményi keretek között működik a városban. A HKSZK-n belül Gyermekjóléti szolgálat és Gyermekjóléti központ formájában, valamint a Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsőde (továbbiakban: bölcsőde), és a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúszoboszlói Járási Hivatala által.

HKSZK Család és Gyermekjóléti Központ

- **Család- és Gyermekjóléti Központ**

Szakmai feladatok, speciális szolgáltatások

Jelzőrendszeri tanácsadói tapasztalatok

A jelzőrendszer működése a kialakult járványhelyzet miatt egyáltalán nem mondható átlagosnak. A jelzőrendszeri tagok kapcsolatépítését és kapcsolattartását szolgáló szakmaközi megbeszélés jelentősége éppen a személyes találkozásokban rejlik, melyeket a kialakult veszélyhelyzeti időszakában tanácsos volt elkerülni. Emellett az online találkozókhoz szükséges infrastruktúra sem állt feltétlenül minden jelzőrendszeri tagnak rendelkezésére. Így elmondhatjuk hogy a pandémia új kihívások elé állította a településeket a veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő- és jelzőrendszer működtetésével és feladatellátásával kapcsolatban. El kellett sajátítanunk a tudást, továbbá a mindennapi munkavégzés részévé kellett tennünk azokat a technikai lehetőségeket, és eszközöket amelyeknek segítségével zökkenőmentesebb jelzőrendszeri munkafolyamatot működtethettünk. Előtérbe került a telefonos, illetve az elektronikus kapcsolattartás.

A településünkön az **éves szakmai tanácskozás 2021. 02. 24-én online került megtartásra**. A jelzőrendszeri megbeszélések a pandémiás helyzetre való tekintettel **4 alkalommal online, 2 alkalommal pedig személyes részvétellel kerültek megtartásra**. A különböző szakmai megbeszélések az ágazatban hasonlóképpen - év elején többnyire online formában - valósultak meg, vagy halasztásra kerültek, amikor a járványhelyzet enyhült akkor személyes megjelenéssel (több esetben előírás volt az oltási igazolvány megléte). **A szakmai tanácskozás után elkészített intézkedési terv megvalósítása a járványhelyzet miatt nehezített volt.**

A heti jelentések, jelzések tapasztalatai:

A jelzések száma jelentősen csökkent, mivel a jelzőrendszer máskor legaktívabb tagjainak (köznevelési intézmények, védőnői szolgálat) munkavégzése korlátozott volt (online oktatás a középiskolákban, alsóban jelenléti oktatás, felsőben néhány hetes lezárás). A személyes kapcsolat akadályozottsága miatt kevésbé tudták észlelni a gyermekek és családjaik problémáit.

A települések közötti személyes szakmai megbeszélések többnyire telefonos, vagy online formában valósultak meg.

Speciális szolgáltatások statisztikai adatai:

Szolgáltatás típusa	Alkalom 2020	Fő 2020	Alkalom 2021	Fő 2021
---------------------	-----------------	------------	-----------------	------------

jogi tanácsadás	98	53 Hajdúszoboszló	104	72 Hajdúszoboszló
készenléti telefon hívások	33	29 27/2 H.szob/H.szovát	16	16 Hajdúszoboszló
pszichológiai tanácsadás	248	51 43/3/5 Hszob./H.szov/Nádudvar	330	72 60/5/7 Hszob./H.szov/Nádudvar
kapcsolattartási ügyelet	41	5 Hajdúszoboszló	60	6 Hajdúszoboszló
Óvodai iskolai szociális munka	595	1329	2863	1533
Szociális diagnózis	6	6	-	-

A speciális szolgáltatásokat úgy kell szervezni, hogy a járás valamennyi településén elérhető legyen igény esetén. Az elmúlt évben a járványhelyzet a speciális szolgáltatások elérését, igénybevételét is jelentősen megnehezítette, főként a személyes megjelenést igénylő jogi és pszichológiai szolgáltatások esetében.

Készenléti Szolgálat:

2016. óta törvényi kötelezés alapján működik egy - nyitvatartási időn kívül - állandóan hívható mobiltelefon krízishelyzet esetére. A hívásokat fogadó kollégák előre elkészített beosztás alapján biztosítják a szolgáltatást heti váltásban. A minél hatékonyabb segítségnyújtást egy általunk összeállított speciális adatbázis segíti. A készenléti szolgálathoz beérkező hívások adminisztrációja, és az intézkedés leírása a hívást követően megtörténik. A feladatot 8 munkatárs látta el, a készenlét idejére a Munka Törvénykönyve szerinti díjazás ellenében.

A készenléti szolgálat működtetésével az intézmény nyitvatartási idején túl is lehetőség nyílik - krízishelyzetben - a jelzőrendszer tagjainak, illetve a járás lakosságának egy szakembert elérni. A szolgálatot ellátó munkatárs információt, tájékoztatást, tanácsadást tud nyújtani, illetve akár hivatalos személy mozgósítását is kezdeményezheti, illetve velük együttműködik.

A krízistelefon igénybevételének több, mint fele 2021-ben az év első felében még a szigorúbb szabályok időszakában volt jellemző. A legkülönbözőbb megkeresések történtek: időskorú illetve, gyermek veszélyeztetése,

fagyás-kihűlés megelőzése, lelki támogatás kérése, szenvedélybetegség miatti segítségnyújtás iránti érdeklődés volt a krízistelefonhívások között.

Kapcsolattartási ügyelet:

Az intézmény által biztosított kapcsolattartási ügyeletet **a járványügyi szabályoknak megfelelően újraindítottuk.** Bírósági végzés, valamint gyámhatósági határozat alapján mintegy 60 alkalommal biztosítottunk helyet illetve felügyeletet ellátó szakember jelenlétét az intézményünkben.

A szülők válási-gyerekelhelyezési perének folyamatában, vagy egyik szülő általi gyermekveszélyeztetés esetén, több esetben igazságügyi szakértő bevonásának javaslatára szabályozzák az intézményünkhöz a kapcsolattartást.

Amennyiben a szülők között bántalmazás, illetve folyamatos konfliktus áll fenn, gyermekbántalmazás gyanúja miatt eljárás folyik, elnehezült a szülő-gyermek kapcsolat, a hatóságok a felügyelt kapcsolattartással biztosítanak lehetőséget a szülő-gyermek közötti biztonságos kapcsolattartásra, a bizalmi viszony helyreállítására.

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység:

A szolgáltatással kapcsolatban az öt település 19 intézménnyel és 31 tagintézménnyel érintett.

Az elmúlt év az óvodai-iskolai szociális munka feladatellátása szempontjából is jelentősen nehezített volt. A korlátozásokon kívül eső időszakban a szolgáltatást nyújtó kollegák igen sokszínű programot, tevékenységet tudtak megvalósítani. Két kollega szeptemberben kezdte meg a feladatellátást, folyamatosan kapcsolódtak be az ellátott intézmények tevékenységébe.

Rendszeres kapcsolatban álltak az adott intézmények gyermek és ifjúságvédelmi felelőseivel, osztályfőnökeivel, társintézmények szakembereivel. Több intézményben a pedagógusok kezdeményeznek különböző témában csoportfoglalkozásokat, melyek egyeztetést követően osztályközösségre szabva valósulnak meg. Szinte valamennyi intézményben sor került különböző témájú csoportfoglalkozások megtartására (Témák: kommunikáció, érzelmi intelligencia, boldogságóra- hála-optimizmus, szociális készségfejlesztés, együttműködést elősegítő, kreatív fejlesztő foglalkozások, iskolai bulling prevenciós foglalkozás stb.)

A gyermekek egyéni segítő beszélgetéseken is keresik felmerülő problémáikkal a kollégákat. Az intézmény által akár önkéntes vagy kötelező együttműködésbe is bevonásra kerülnek az óvodai-iskolai szociális segítők.

Közösségi megmozdulások keretében:

- Megtörtént a hagyományteremtő céllal elindított III. Véraló verseny,

melyen a vírushelyzetnek megfelelő számban képviseltették magukat a köznevelési intézményeken keresztül megszólított lakosok.

- Rajz-, mese- és fotópályázat lebonyolítása a „Kedvesség világnapja” alkalmából.
- A nyári időszakban intézményi táboroztatás szervezése és a városi napközis táborokban (Hajdúszoboszló, Nádudvar, Nagyhegyes) való közreműködés, valamint az intézmény szabadidős programjaiban való részvétel valósult meg. **A nyári napközis táborban az óvodai és iskolai szociális segítők, esetenként családsegítő, pszichológus, és az asszisztens kollégák is közreműködtek.**
- Nyári tábor szervezése az intézményben dolgozók gyermekei számára.
- Covid szűrőállomáson két kolléga besegített kéthetente 3 alkalommal az adminisztratív feladatok ellátásába a háziorvosok mellett.
- Triázsolásba való közreműködés.

Összességében elmondhatjuk, hogy minden intézményben elfogadottá és megszokottá vált a kollégák jelenléte, de a járványügyi helyzet miatt kiesett **idő újabb kihívások és feladatok elé állították a munkatársainkat, melyet a lehetőségekhez és az adott körülményekhez alkalmazkodva törekedtek megoldani.**

Szociális diagnózis:

2019. január 01-től diagnózis elkészítése továbbra is az önkéntességen alapul, az intézménynél 2021. évben diagnózis készítésére nem érkezett felkérés.

Utcai szociális munka:

Szakmai programunk része, a csellengő, kallódó fiatalok felkutatása, illetve az utcán, közterületen tartózkodó egyének, csoportok segítése. Az elmúlt évben nem érkezett hozzánk jelzés kallódó, csellengő gyerekekről.

Minden település kiemelt figyelmet fordít a felnőttkorú lakosok, hajléktalanok megsegítésére, ennek érdekében a társszervek rendszeresen egyeztetnek egymással.

A települések nagyságának köszönhetően a természetes támaszt jelentő lakossági odafigyelés is működik. Téli időszakban - különösen az elmúlt évben a kialakult helyzetre tekintettel - minden települési önkormányzat törekedett lehetőséget teremteni az arra rászorulóknak éjszakai tartózkodására.

Közösségi szolgálat:

Az év folyamán meghívók és értesítők eljuttatásába, korrepetálásba és néhány esetben szabadidős programokba tudtak bekapcsolódni a középiskolások az 50 órás közösségi munkájuk teljesítése érdekében.

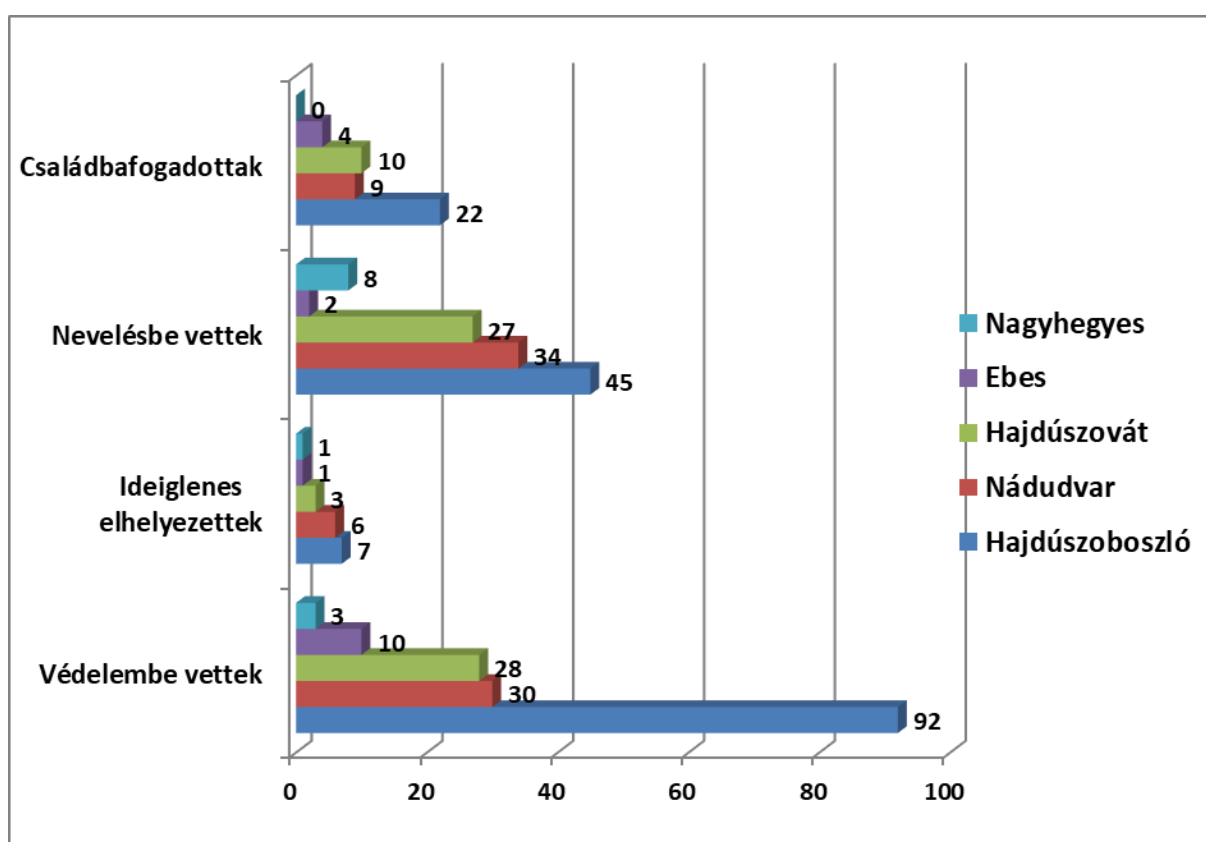
A gondozási tevékenység:

A Központnál az esetmenedzserek a hatósági ügyekhez kapcsolódó gyermekjóléti szolgáltatási feladatok esetmenedzselését látják el öt településen. Az ügyfél gondozási típusától illetve a korától (nevelésbe vétel) függően felülvizsgálatok vannak évente, félévente vagy rendkívüli esetekben.

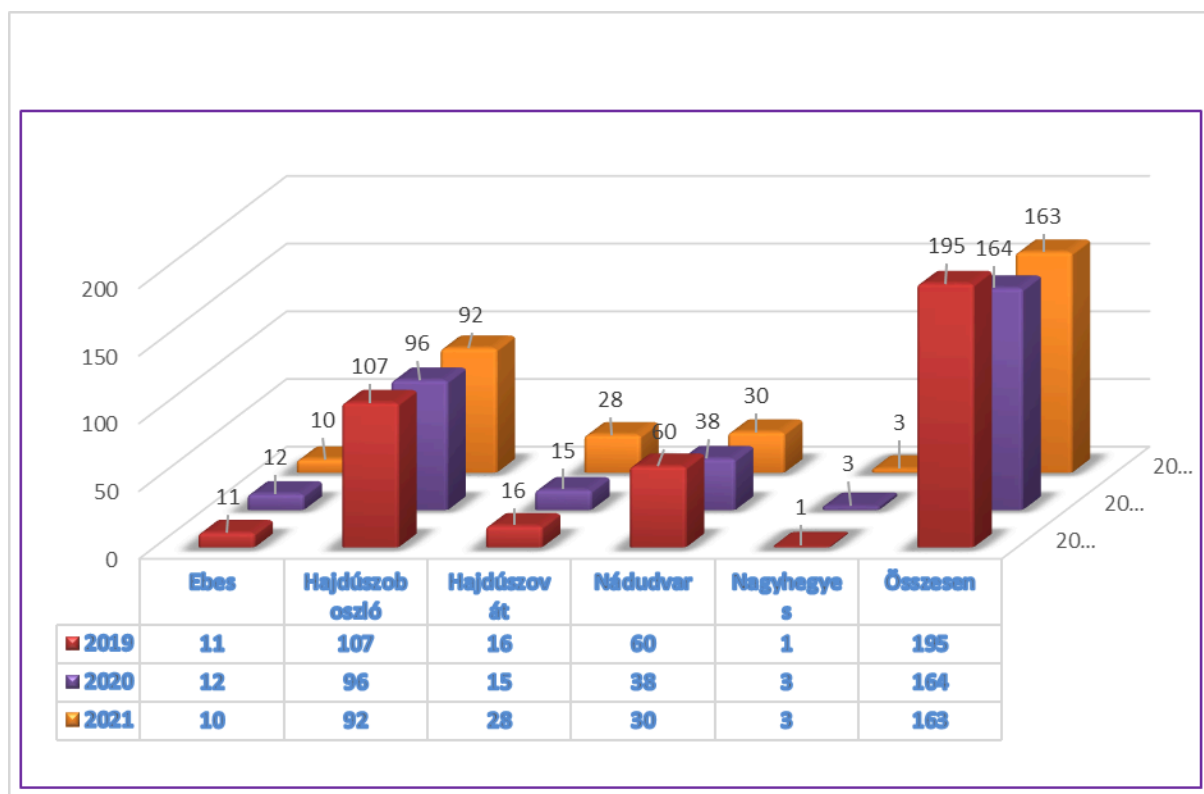
2021. évben a Gyermekjóléti Központnál hatósági ügyekben összesen **324 háztartás** jelent meg, ez **574** gyermeket érintett.

Gondozási adatok:

Településenkénti gondozási típusok 2021

Védelembe vétel településenként 2019-2021

Gondozottjaink nagy része a legveszélyeztetettebb csoportokból kerül ki, mint pl. tartós munkanélküliek, hosszú ideje közfoglalkoztatásban részesülők, roma népesség, életvezetési problémákkal küzdő leginkább sokgyermekes családok. Egyre többször találkozunk mentálisan sérült, pszichiátriai kezelés alatt levő emberekkel, szülőkkel, akik gyermekeket nevelnek, de előfordulnak különböző szenvedélybetegséggel küzdő szülők és gyermekek is.

Közös jellemzőjük, hogy a fennálló gazdasági-társadalmi körülmények között nehezen, vagy alig képesek alapvető életkörülményeik megteremtésére, illetve önerejükben nem képesek meglévő képességeik fejlesztésére sem.

A szociális szolgáltatásoknak és a szociális munkának központi feladata a társadalom peremén élő, az integrációs hálóból kihulló egyének, családok, csoportok és közösségek társadalmi befogadásának elősegítése. Az életükben a kritikus helyzetek egymást követik, így folyamatos segítségre szorulnak.

A szegénységben élő családok egy része azonban nem képes a rendelkezésre álló integrációs intézményekkel és eszközökkel kijutni kritikus élethelyzetéből.

Ezt a helyzetet mi is nagyon sokszor tapasztaljuk, pl. amikor adományhoz, szolgáltatáshoz juttatunk egy-egy családot és a következő napokban, hetekben és a rákövetkező években is ugyanazok a problémák jelentkeznek újra, csak közben a gyermekek nőnek, náluk magatartási-viselkedési, tanulási problémák jelentkeznek. A szülők között párkapcsolati problémák, vagy amennyiben egyedülálló az anya, akkor kapcsolattartási gondokról érkezik az újabb jelzés a központunk felé.

A leggyakrabban előforduló problématípusok:

Megnevezés	Forgalmi(#) adataink szerinti száma			Érintett ügyfelek száma		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Szülők vagy család életvitelével összefüggő	1287	439	938	275	144	128
Gyermeknevelési	1139	847	455	245	187	134
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	676	395	558	266	113	125
Magatartászavar	478	300	215	101	94	68
Szülői elhanyagolás	610	758	1160	134	176	163
Családi konfliktus	518	300	427	155	79	103
Családon belüli bántalmazás	217	188	72	66	74	34

A legnagyobb számban előforduló problémátípusok:

A családokkal végzett munka során elmondható minden településen, hogy a problémák általában nem önállóan jelennek meg a családokban, hanem halmozódnak. Az anyagi nehézségekből következnek a családon belüli konfliktusok, melyek esetleg agresszióhoz is vezethetnek, megjelenhet az alkoholfogyasztás és egyéb deviáns magatartási formák.

A vírushelyzet miatt elrendelt korlátozó intézkedések is közrejátszhattak a bezártság érzésének kialakulásában, amely elősegítette a stresszhelyzetek és agresszió megjelenését. Ebből adódóan megnövekedtek a párkapcsolati veszekedések, konfliktusok és a bántalmazásos esetek jelzése is.

Szülői elhanyagolás, életviteli problémák:

A kezelendő problémák nagy részben a szülők helytelen életviteléből adódnak. (szenvedélybetegség, szülői felelőtlen, gyermeket veszélyeztető magatartás, szülők konfliktusos kapcsolata, felelőtlenségből adódó anyagi problémák, a szülő megbízhatatlansága, gyermek érzelmi, értelmi elhanyagolása, lakókörnyezet elhanyagolása, higiéné hiánya)

Tapasztalataink alapján szinte az egyik legnehezebb feladat változtatni a családok szemléletén, gondolkodásmódján. Amennyiben sikerül is csak nagyon apró lépésekben lehet haladni és sajnos az is előfordul, hogy ideig-óráig tart a változás és újra és újra előről kell kezdeni a segítségnyújtást.

Különböző tanulmányok szerint a nyomor, a szegénység alapvetően megváltoztatja az emberek és csoportok életstílusát, normarendszerét, viselkedési és habituális sajátosságait. A tanulmányok készítői szerint mindez azért van, mert a beilleszkedett életforma kellékeivel nem tudják túlélni a szélsőséges szegénység viszonyait. Nem biztos, hogy teljes mértékben

egyértékű e konklúzióval, viszont a következő életviteli sajátosságok jelentkeznek az ügyfeleinknél: előrelátás és tervezés hiánya, olyan viselkedések, melyeket a környezet élőködésnek, felelőtlenségnek, kötelesség elmulasztásának, lumpen viselkedésnek minősít. Ilyen életviteli szokások mellett nagyon nehéz hatékony intervenciós stratégiákat tervezni az érintett családok körében.

Gyermeknevelési, magatartási problémák:

A problématípusok közül mindenképpen ki kell emelni a gyermeknevelési-, magatartási problémákat.

A gyermeknevelési problémák erőteljesebben, hangsúlyosabban jelentkeznek minden településen. A szülők egyre tehetetlenebbek, főként a kamasz gyerekekkel kapcsolatban. A gyermeknevelésben egyre több a probléma, a gondozások során azt tapasztaljuk, hogy sokszor a gyermekek erősebbek, mint a szülők. Ezt a jelenséget nevezi a pszichológia koronát viselő gyereknek, akik mini, később pedig kamasz diktátorrá váltak a szüleikkel szemben.

A szülők nem elég következetesek, a mindennapi megélhetésért folytatott küzdelemben elfáradtak, ezért nincs energiájuk. Inkább ráhagyják a gyermekekre a helytelen viselkedést, mert az sokkal egyszerűbb, nem veszik észre, hogy ezáltal átadják az irányítást a gyermekük kezébe és elveszítik a kontrollt. Hiányoznak a közös családi programok, a ténylegesen együtt eltöltött minőségi idő. Tulajdonképpen ez a problématípus az életviteli szokásokból, attitűdökből ered.

Anyagi nehézségek:

Az elmúlt évben továbbra is komoly problémaként van jelen a velünk kapcsolatban álló családoknál az anyagi probléma. Jellemző a közüzemi díjhátralékok, az önkormányzati bérlakások bérleti díjának felhalmozódása. Komoly probléma adódik több esetben az albérlet váratlan felmondásából. Az alacsony bevételből a családnak sokszor választania kell, vagy a számlákat fizeti ki, vagy élelmiszert vásárol. Víz-gáz, villanyszámla elmaradások, valamint banki hitelek törlesztési problémái is előfordulnak.

Jellemző, hogy a családok anyagi nehézségeik megszüntetését egy újabb gyermek vállalásától remélik, még nagyobb szegénységbe taszítva ezzel magukat és gyermekeiket.

A szegénység, mélyszegénység egyre szélesebb körben jelenik meg, megmutatkozva a következő deprivációkban:

- alapvető szükségletek kielégítetlenségének korlátozottsága, hiányosságok (élelmezés, fűtés, lakásfenntartás, tartós javak, lakásfelszereltség alapvető szintje),
- munkaerő-piaci helyzet,
- egészségügyi problémák,

□ rossz lakáskörülmények.

Az alapvető szükségletek (lakhatás, víz, fűtés, élelem) hiányában, nagyon nehéz gyermeknevelési kérdésekről, az iskoláztatás fontosságáról, életvezetéssel kapcsolatos kérdésekről segítő beszélgetést folytatni.

Családi konfliktus, bántalmazás:

Már előzőleg a leggyakrabban jelentkező problématípusnál jeleztük, hogy megnövekedtek a családi konfliktusok és bántalmazások száma, melyhez hozzájárulhatott a kialakult pandémiás helyzet miatt elrendelt korlátozó intézkedések, illetve a magától a betegségtől való félelem is.

Több olyan esettel is találkoztunk, ahol nem volt semmilyen előzményes kapcsolata a családnak a gyermekvédelemmel.

A bántalmazásról, vagy annak gyanújáról köznevelési intézményből, védőnőktől, rokonoktól érkezett a jelzés.

Előző évekre inkább az volt a jellemző, hogy a gyermek csak szemtanúja volt a bántalmazásnak, de a beérkező jelzésekben több esetben közvetlenül a gyermek volt az áldozat, a bántalmazott.

A családok összetétele változik, sok a mozaik család, az érintettek több esetben változtatják élettársi kapcsolataikat. Ezekben a családokban nagyon kusza a kapcsolatrendszer, gyakrabban fordul elő a fizikai, szexuális, lelki bántalmazás, szélsőséges érzelmi megnyilvánulások.

Az intézményünk amennyiben családon belüli bántalmazás, hozzátartozók közötti erőszak történt, minden esetben megtette a jelzést a családkoordinációs szerv felé, és a rendőrséget is mindig tájékoztattuk a történetekről, több esetben rendőrségi feljelentés is született.

A felmerülő problémákkal kapcsolatban az alábbi tapasztalatokról számolhatunk be:

A Központ tevékenysége során elsősorban azokkal a családokkal működik együtt, akikkel kapcsolatban a felmerülő problémák, súlyos veszélyeztetettség miatt hatósági intézkedést rendeltek el, az együttműködés kötelező. A kötelezően együttműködő családoknál, nagyon gyakori a „történés”, folyamatosan, napról-napra változhatnak az események és ezek következményei. Védelembe vételt megelőzően, vagy elrendelés alatt is előfordulhat, hogy a gyermekek családi konfliktus szemtanúi, áldozatai, vagy akár okozói.

Gyakoribb a szabálysértésbe vagy bűncselekménybe keveredés, fiatalkori alkohol-, drogfogyasztás, szélsőséges magatartás, prostitúció. A védelembe vétel elrendelésével nem mindig szüntethető meg a gyermek veszélyeztetettsége, mert a szülők vagy látszólagosan működnek együtt, vagy egyáltalán nem hajlandóak

a kötelezés ellenére sem az együttműködésre. A fokozatosság elvét betartva, a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében alapellátás, hatósági kötelezés (védelembe vétel), szükség esetén (kizárólag a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében) családból való kiemelés a gyermekvédelmi rendszer sorrendbeli pillérei.

Településünkön a helyettes szülői szolgáltatáson kívül nincs olyan alternatíva (családok átmeneti otthona, gyermekek átmeneti otthona, krízis elhelyezés lehetősége stb.) mely segítené a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetését, lehetőséget adna a családnak arra, hogy mozgósítsa, felkutassa esetlegesen saját erőforrásait, mely motiválná a változást a gyermek biztonságos testi, lelki, értelmi és érzelmi fejlődésének érdekében. A jelenlegi tapasztalatok pedig, hogy a szakellátás rendszere alig tud helyet biztosítani – több esetben már azonnali elhelyezést igénylő esetekben is – a krízishelyzetbe került gyermekek számára. A szakellátás rendszere bedugult, több a rendszerbe került gyermek szakmai érvelésünk ellenére visszakerül a veszélyeztetést előidéző családba, olyan segítségnyújtási, szolgáltatási javaslatokkal, melyekkel az alapszolgáltatás nem rendelkezik. (családterápia, agressziókezelési tréning, szakpszichológusi szolgáltatás, konfliktuskezelési tréning.). Több esetben nem feltétlenül szakmai konszenzuson alapuló döntések születnek, mert bár valamennyi szereplőnek ugyanaz a célja, de a helyzetek megítélése akár településenként is eltérő lehet. A szakemberek, különböző szervek eltérő gyakorisággal vannak jelen a család életében, ezért a probléma súlyosságának a megítélése is eltérő lehet.

A hatósági intézkedések:

A járás valamennyi településén illetékesek vagyunk az alábbi tevékenységek ellátásában. A munkatársak szakmai felkészültségének és személyiségének alkalmasnak kell lenni arra, hogy a helyzeteket felismerjék és átlássák, információt szerezzenek be, és javaslatot tegyenek a megfelelő intézkedésre. A szakember felkészültsége, döntéshozatali képessége, a családdal kapcsolatban álló szakemberekkel való együttműködése, megfelelő team munka kialakítása mind-mind segíti a gyermek érdekét szem előtt tartó legmegfelelőbb javaslattétel kialakítását.

Védelembe vétel:

Amennyiben az alapellátás igénybevételével nem sikerül a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni, de feltételezhető, hogy a védelembe vétel elrendelésével biztosítható a gyermek családi környezetben történő megfelelő gondozása, nevelése, abban az esetben kezdeményezzük ezt a hatósági intézkedést.

Ennek okai.

- ☐ családi konfliktusok, szülők egymás közötti veszekedései,
- ☐ életvitellel összefüggő,

- elhanyagoló nevelés,
- az igazolatlan hiányzás,
- bántalmazás,
- magatartási problémák,
- kirekesztődés,
- beilleszkedési problémák,
- fizikai bántalmazás alanya, vagy szemtanúja,
- testi higiénia súlyos fokú elhanyagolása,
- lakókörnyezet súlyos elhanyagoltsága.

Családbafogadás:

Szülő maga kérheti a családbafogadás elrendelését, ha önmaga átmenetileg nem tud gondoskodni valamilyen ok miatt a gyermekéről.

- Történt szülői elhanyagolás és gyermeknevelési képtelenség miatt családbafogadás, amikor az a jellemző, hogy az egyik nagyszülő vállalja a gyermek családbafogadását, nevelését.
- Az elmúlt évben a családbafogadás kezdeményezésére azért is sor került, mert a szülők covid fertőzés következtében elhaláloztak.
- Ezt a hatósági intézkedést rendelték el az egyik szülő halála és másik szülő alkalmatlansága miatt.

Az ideiglenes hatályú elhelyezés:

A szakemberek számára az egyik legnehezebb, legmegterhelőbb intézkedés. Abban az esetben történik javaslattevés, ha a védelembe vétellel, vagy egyéb hatósági intézkedéssel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem lehetséges. Olyan krízishelyzet áll elő, mely a gyermek életét, testi épségét is súlyosan veszélyezteti. Ezek a helyzetek komoly szakmai kihívást jelentenek, a szakemberektől sok energiát, egyeztetést, időt, és rengeteg adminisztrációt igényelnek.

Az alábbi esetekben történt javaslattevés:

- Újszülött fogadására nem volt megfelelő a lakhatási lehetőség,
- fizikai, szexuális bántalmazás,

- édesanya mentális betegsége,
- szülők nevelési alkalmatlansága, alkoholizmus és agresszivitás miatt,
- a gyermek súlyos magatartási problémája és pszichiátriai betegsége, mely alapján már magára és másokra is veszélyt jelentett,
- gyámi feladatkörrel való lemondás,
- súlyos fokú szülői elhanyagolás miatt,
- a szülői felügyeleti jogát gyakorló szülő ismeretlen helyre távozott.

Egyre többször tapasztalunk olyan jellegű elhanyagolást a családoknál, amikor szinte bármilyen szakmai módszerünk, eszközünk, humán és tárgyi segítségnyújtásunk hatástalannak bizonyul. Ugyanis ezekben a helyzetekben a család azt a fajta életmódot teljesen elfogadható életformának tekinti, amelyet kialakítottak. Ami a szociális szakmában már a gyermek súlyos veszélyeztetettségének számít, a szakemberek szerint akár a gyermek életét is veszélyezteti, az az ő családjukban elfogadható értékrendi, életmódbeli kategóriának felel meg. Ebből kifolyólag egyszerűen nem is értik, hogy a gyermekvédelemnek mi a problémája velük és zaklatásként, támadásként élik meg a beavatkozással járó segítségnyújtást is.

Nevelésbe vétel:

A nevelésbe vett gyermekek leggyakrabban az ideiglenesen elhelyezett gyermekek közül kerülnek ki, így a nevelésbe vétel okai megegyeznek az ideiglenes elhelyezések okaival.

Nagyon sok esetben fordul elő a

- szülők elhanyagoló nevelése,
- szenvedélybetegsége,
- de több esetben előfordult a gyermek drogfüggősége,
- okok közt szerepel még a bántalmazás,
- szülők mentális illetve fizikai betegsége is.

A nevelésbe vétel felülvizsgálata előtt több alkalommal is szoktunk egyeztetni a szakellátás szakembereivel, nevelőszülői tanácsadóval, nevelőszülővel, gyermekvédelmi gyámmal, természetesen a gyermekkel és családjával is.

Minden hatósági intézkedés alatt levő gyermeknél vannak rendszeres és rendkívüli felülvizsgálatok, amelyekre a javaslatainkat el kell készíteni. A javaslatok lényege, hogy a fennálló gondozási típus fenn maradjon-e, vagy megszűnjön, vagy esetleg másik hatósági intézkedés történjen.

Utógondozás:

A nevelésbe vétel megszűnését követően egy évig nyomon követjük a gyermek életét, sorsát a családba, társadalomba történő visszailleszkedés elősegítése érdekében. Ez a fajta együttműködés is kötelező, gyámhivatali határozattal elrendelt.

• Család- és gyermekjóléti szolgálat

Család és Gyermekjóléti Szolgálatunk /2021./ éves szakmai munkáját, nagyban meghatározta az országban állandósult pandémiás helyzet. Szakmai feladatainkat, az ügyfelek és saját kollégáink egészségének védelme érdekében, az érvényes járványügyi szabályoknak megfelelően végeztük. 2021-ben klienseinkkel többnyire telefonon tartottuk a kapcsolatot. Telefonos ügyintézésrel próbáltuk kezelni gondozott családjaink problémáit. Akut, krízis helyzetekben, minden alkalommal személyes megkeresésekkel, családlátogatásokkal voltunk jelen ügyfeleinknél s biztosítottuk a gyermekek védelmét. Rendszeresen tartottunk esetkonferenciákat, esetmegbeszéléseket, segítő, szakmaközi beszélgetéseket. A megelőző járványügyi intézkedések ellenére, 2 kollégánk betegedett meg a Covid vírussal.

Ebben az évben ügyfeleink jelentős része, a jelzőrendszer által lett delegálva Család és Gyermekjóléti Szolgálatunk felé, ill. sok ügyfél önkéntesen kereste fel szolgálatunkat, és vette igénybe a szolgáltatásainkat. Vannak olyan családjaink, melyeknél a gyermekek védelembe vannak véve, velük a szociális segítő munkát a központ felkérésének megfelelően végezzük.

Néhány fontosabb statisztikai adat a szolgálat munkájáról:

	2020	2021
A szolgálat ügyfélforgalma	8016	7259
Adományok kiadása/közvetítése (alkalmak száma)	2309	2670
A szolgáltatást igénybe vevők száma	632	558
Gondozások száma (együttműködési megállapodás alapján együttműködők száma)	301 fő 102 család	141fő 64 család
Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma: Ebből hatósági intézkedésben érintett	111 53 gyermek	100 58 gyermek
A szolgálatnál nyilvántartott kiskorú veszélyeztetettek száma, családok száma melyben a veszélyeztetett kiskorú él.	78 gyermek 58 család	79 gyermek 53 család

Családlátogatás	526 alkalom 224 család	423 alkalom 204 család
-----------------	---	---

A 2021-es év statisztikai adataiból látszik, hogy a fennálló pandémiás helyzet miatt, a 2021 éves ügyfélforgalmunk 757 fővel csökkent. A szolgáltatásainkat igénybe vevők száma 70 fővel növekedett. A szolgálatnál nyilvántartott kiskorú veszélyeztetettek száma 2021-ben 79 fő, a tavalyi statisztikához képest, 1 fővel növekedett.

Kiemelt feladatunknak tekintettük a járvány helyzet alatt a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszerrel való aktív együttműködésünket:

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatunk a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, észlelő, jelzőrendszert működtet. Ily módon hamar felismerhetővé válik a gyermekeket veszélyeztető okok, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerése. Ennek érdekében a szolgálat kezdeményezi, szervezi és összehangolja a jelzőrendszer működését. Felhívja a jelzőrendszeri tagok, szervezetek figyelmét a jelzési kötelezettségeik megfelelő teljesítésére.

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatunk a jelzőrendszeri, intézményektől, szervezetektől, személyektől a jelzéseket fogadja, és a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez a család szükségleteihez igazodva intézkedéseket kezdeményez, elindítja a gondozási folyamatot.

BEÉRKEZETT JELZÉSEK:

Jelzést küldő szerv:	2020 Gyermekek (0-17) érintő jelzések száma	2021 Gyermekek (0-17) érintő jelzések száma
Köznevelési intézmény	63	29
Egészségügyi szolgáltató /kórház, védőnői/	9	9
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	0	2
Rendőrség	4	3
Ügyészség Bíróság	3	11
Állampolgár	4	6
Összesen:	83	60
Jelzésekkel érintett kiskorúak száma:	53	39

Az elmúlt évben jelentősen csökkent a szolgálatunk felé beérkező jelzések száma. A járványhelyzet miatt, megváltozott az intézmények működési rendje,

ezért az iskolák, pedagógiai intézmények, egészségügyi szolgáltatók, védőnők, kevesebb jelzést küldtek felénk. A jogszabály által előírt /6 alkalmas/ jelzőrendszeri szakmai megbeszéléseket sikeresen megtartottuk. A jelzőrendszeri szakmai megbeszéléseink nagyon tartalmasak, hatékonyak voltak. Aktív párbeszéd alakult ki Szolgálatunk szakemberei és az óvodák a bölcsődék, az iskolák jelzőrendszeri felelősei és vezetői között. Az éves jelzőrendszeri tanácskozást is aktív részvétel mellett, eredményesen lett megtartva.

A JELZETT PROBLÉMÁK HALMOZOTTSÁGA:

Gyermeknevelési problémák: /53 db jelzés/ Ezen jelzések a kiskorú gyermekek családban való nevelésének nehézségeiről, problémáiról informáltak bennünket. Azt tapasztaltuk az esetek feltárása során, hogy a családok szociális létbizonytalanságaik miatt, egyre nehezebben birkóznak meg a gyermeknevelési feladataikkal.

Életviteli problémák:/ 39 db jelzés/ A kiskorú gyermeket nevelő szülők felelőtlen, gyermeket veszélyeztető magatartásából adódó gyermeknevelési problémái sokszor a szülők konfliktusos kapcsolatából erednek. Sok szülő deviáns életmódot folytat. Alkohol betegek. Munkanélküliek. Motiválatlanok. Képtelenek felelősen gondoskodni gyermekeikről.

Anyagi, megélhetéssel összefüggő problémák/ 36 db jelzés:/ A pandémiás helyzet miatt, sok családban a szülők elveszítették munkahelyeiket, ezért több család súlyos megélhetési krízisbe került. A munkanélküliség, alacsony jövedelem, nem megfelelő pénzbeosztás, lakhatást érintő problémák, magas albérleti díj, rezsiköltség, különböző hitelek szintén több családnál generáltak szociális problémát.

Családi-kapcsolati konfliktus: /34 db jelzés/ Ezen problémák kezelése nagy kihívást jelentenek a szakemberek számára, mivel az okok általában hosszú évekre vezethetők vissza. Az ilyen jellegű problémák megoldása hosszabb időt és nagyobb összefogást és speciális szakembert igényel, ahol nagy hangsúly helyeződik a szülők aktív részvételére és a szakemberek együttműködésére..

Elhanyagolás: /30 db jelzés./ Ezen probléma mögött az rejlik, hogy a szülő nem képes teljesíteni szülői kötelességeit. A szülő nem képes biztosítani gyermeke testi lelki szükségleteit.

Lelki mentális pszichiátriai betegség /27 db jelzés/ A pandémiás helyzet sok családban fel erősítette a mentális nehézségekkel küszködő családtagok betegségét. Fokozottabban figyeltünk ezen családokra.

Magatartás teljesítményzavar: /16 db jelzés/ Ebben az évben sok jelzés érkezett az iskolákból, óvodákból a pedagógusok részéről, melyben arról tájékoztattak bennünket, hogy a gyermekek az oktatási intézményekben nem tartják be a magatartási szabályokat, hangoskodnak, bántják társaikat és még a pedagógusokkal is agresszívak. Az elmúlt évben 2 esetben megtörtént, hogy osztálytársak fizikailag, csoportosan tettelegesen bántalmazták egymást.

SZÜNIDEI GYERMEKÉTKEZTETÉS:

Az elmúlt évben is aktívan részt vett szolgálatunk a szünidei gyermekétkeztetések (tavaszi, nyári, őszi és téli) lebonyolításában.

A szünetekben az étel kiosztása két helyen történt, a kiosztást minden nap mindkét helyen felügyeltük, vezettük a szükséges dokumentációkat és folyamatosan egyeztettünk a hivatal munkatársával.

KÖRNYEZETTANULMÁNYOK KÉSZÍTÉSE: Családsegítőink az elmúlt évben 90 db környezettanulmányt készítettek. A környezettanulmányok jelentősebb részét a Polgármesteri Hivatal Szociális Irodájának felkérésére végezzük, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapításához. ill. gondnoksági ügyekben, és krízis tűzifa igények ügyében.

SZABADIDŐS PROGRAMOK:

Jogszáby által előírt feladatunk, hogy elősegítsük a gyermekek családban nevelkedését, támogassuk a gyermekek szocializációját, és megelőzzük a veszélyeztetettség kialakulását. A szabadidős programok szervezése, lebonyolítása, valamint az ezekhez való hozzájutás segítése az elsődleges prevenció egyik legfontosabb eszköze.

Olyan szabadidős programok szervezésére törekszünk, mellyel ellensúlyozni igyekszünk a családban jelentkező nehézségeket, nevelési problémák és hiányosságok negatív hatásait.

Ebben az évben, a járványügyi helyzet miatt, kevesebb szabadidős programot tudtunk szervezni, de így is kb. 100 fő gyermeknek tudtunk biztosítani kellemes nyári programot. Elmondható, hogy nagyon népszerűek voltak szabadidős programjaink, kifejezetten várták a gyermekek, a soron következő programokat. Korrepetálással egybekötött szabadidős programok július és augusztus hónapban /15fő/

Tisza-tavi Ökocentrum kirándulás Poroszlóra /20 gyermek 3 kísérő/

Bringó-Hintózás fagylaltozással egybekötve /24 gyermek/

Mini-golfozás, mini-fánkőzés, /20fő/

Szabadidő parkban ügyességi programok, fagylaltozással. 22 fő

Nyári korrepetálás: Július 19. és augusztus 19. között 22 gyermek felzárkóztatása, korrepetálása. A munkába besegítettek a diák munkások és 16 fő közösségi Szolgálatot teljesítő diák. A korrepetálás nagyon szervezett és eredményes volt.

HAJLÉKTALAN SZEMÉLYEKNEK SEGÍTSÉGNYÚJTÁS, KRÍZISSZÁLLÓ MŰKÖDTETÉSE:

A település vezetői, szakemberei mindent megtesznek azért, hogy ne forduljon elő a településen, hogy bárki kihűlés, megfagyás áldozatává váljon. A fedél, vagy fűtés nélkül maradt személyeknek lehetőségünk van arra, hogy a téli időszakban igénybe vegyék a krízisszállót. Intézményünk évek óta működteti az Igazgatási, Egészségügyi és Szociális Bizottság felkérésére a téli időszakban az éjszakai (nagyon hideg napokon az egész napos) tartózkodást biztosító krízis szálláshelyet, mely a Gönczy Pál u. 6-8. szám alatt található. A szálló tüdőszűrői és háziorvosi igazolás beszerzését követően vehető igénybe.

2018 novemberétől a szállón a tisztálkodási és mosási lehetőség is biztosított. A szálláshely elsősorban a helyi, életvitelszerűen utcán tartózkodó személyek befogadására szolgál. Az ellátottak nagy része tényleges hajléktalan, de igénybe veheti olyan személy is, aki saját otthonában van veszélyben, nem tudja megoldani a fűtést. A szálló kihasználtsága igen magas, napi szinten átlagosan 12-18 fő tartózkodott, tartózkodik bent, a férőhelyek szám 18.

KRÍZIS KÁLYHA HASZNÁLATBA ADÁS:

Az elmúlt év folyamán 2 kályha volt kiadva családoknak, mely működő képes volt. A másik két ügyfeleknél lévő kályha leamortizálódott. Használhatatlan állapotba kerültek.. Új kályhák nem kerültek megvételre.

A fűtőeszközöket a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat olyan nehéz anyagi körülmények között élő ügyfeleinek, szociálisan rászoruló egyéneknek és családoknak adta ki használatra, akiknek nem volt megoldva a fűtésük, és önerőből, külső segítség nélkül nem tudtak kályhát vásárolni. A használatra történő átadást írásban rögzítettük, a kályhákat 2021. május 15-ig kell visszahozni az intézménybe. De nem került visszaadásra, mert a családok használták. Indokolt esetben (újszülött, illetve kisgyermekes családok, főzés megoldatlansága stb.), külön kérelemre van arra lehetőség, hogy a kályhák használatát meghosszabbítsuk.

HELYETTESSZÜLŐI SZOLGÁLTATÁS:

Ebben az évben 2 gyermeket helyeztünk el a helyettes szülőknél. Az egyik gyermek 2020.12.10-től 2021.05. 21-ig volt elhelyezve helyettes szülőnél. A másik gyermek másfél hetet .

ADOMÁNYOZÁS:

A város lakossága részéről továbbra is folyamatosan, jelentős mennyiségű adományok érkeznek. Kiemelkedő jelentősége van a 2015. november 01. óta működtetett **Örömdoboz-adományláda facebook-os zárt csoportnak**, mely tagjainak száma folyamatosan emelkedik. Ez a járás valamennyi településén ismert, és elismert színtere az adományok gazdára találása szempontjából.

A központ szociális asszisztenseinek a segítségével **ruhaosztókat** heti, sőt volt olyan időszak, hogy napi rendszerességgel tartottunk az elmúlt év során, a felajánlott adományok mennyiségétől függően. A beérkező adományokból lehetőség van juttatni a társult településeknek, főként Hajdúszovát rászoruló lakosainak, ahol ennek a kézzelfogható segítségnek kiemelkedő jelentősége van.

A **Magyar Élelmiszer Bank által kínált „Élelmiszerbank - TESCO adományszétoztási együttműködés”** pályázati felhívással éltünk, pályázatunk sikeres lett. Az együttműködésnek köszönhetően évek óta kenyeret, illetve egyéb pékárut és zöldség-gyümölcs adományt napi szinten tudunk osztani – érkező mennyiségtől függően - alkalmanként kb. 5-25 embernek/családnak. Az adomány szétoztását a Gondozási Központ munkatársai végzik, szolgálatunk munkatársainak leterheltsége miatt.

▪ **Veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működtetése**

- a HKSZK Család és Gyermekjóléti Központ jelentése lásd: 16-19. oldal
- a HKSZK Család és Gyermekjóléti Szolgálat jelentése lásd 29-31. oldal
- a Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsőde jelentése lásd 39-40. oldal
- a Hajdúszoboszlói Járási Hivatal jelentése az alábbiak szerint:

A Hajdúszoboszlói Járási Hivatal kiemelten fontos területként kezeli a gyermekek védelmét szolgáló terület működésének megfelelő biztosítását, hiszen ez az állam által végzendő feladatok egy kiemelt területe.

Kiemelt figyelmet fordítunk az önkormányzatokkal, a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival és az ügyfelekkel történő együttműködésre. A jelzőrendszeri megbeszéléseken, gyermekvédelmi tanácskozásokon aktívan részt veszünk, hiszen a felnővekvő generáció biztonsága, védelme közös ügy. A hatékony együttműködésnek az ideiglenes hatályú kiemeléseknél jut különösen fontos szerep, ugyanis a kiemelésre döntően a jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések alapján kerül sor.

A járási hivatal gyámügyi területén az ügyfelek zökkenőmentes kiszolgálása érdekében a korábbi években kialakított rendszerben, azaz betűrend szerinti felosztásban fogadtuk az ügyfeleket Hajdúszoboszlón. A járás más településein igyekeztünk megtartani az ügyfelek által korábban megszokott helyi ügyfélfogadási szokásokat, illetve próbáltunk alkalmazkodni a helyi sajátosságokhoz. Mivel valamennyi gyámügyi ügyintéző végzi valamennyi,

a jogszabályok által a járási hivatalhoz delegált feladatot, így szabadságolások, esetleges betegségek esetén a helyettesítés megoldott, az ügyfelfogadás folyamatos.

Az ügyfelfogadási idő 2021-ben a 2020-as évhez képest változatlan volt, továbbra is hétfőtől csütörtökig 8-12 óra között, pénteken ügyeleti rendszerben fogadtuk a gyámügyekben hozzánk forduló ügyfeleket. Változást a pandémia miatt elrendelt veszélyhelyzet hozott annyiban, hogy az ügyfeleknek előzetes időpont egyeztetést követően volt lehetőségük ügyintézésre.

Azonnali intézkedést igénylő, sürgős esetekben azonban a gyámügyi szakügyintézők ügyfelfogadási időn túl és időpont egyeztetés hiányában is elérhetők voltak.

Összességében megállapítható, hogy a Hajdúszoboszlói Járási Hivatalnál a hatáskörébe tartozó gyermekvédelmi feladatok ellátása a 2021-es évben is megfelelően történt, a társhatóságokkal és a jelzőrendszer tagjaival – különös tekintettel a Gyermekjóléti Központ munkatársaira – az együttműködés folyamatos, hatékony és zökkenőmentes volt.

- Hajdúszoboszlói Polgármesteri Hivatal Egészségügyi és Szociális Iroda fontos központi szereplője a jelzőrendszer működésének hatékonyságában. Ennek nem más az oka, mint az, hogy a hivatal és az irodával kapcsolatba lépő ügyfelek, intézmények köre jóval bővebb, mint a szakintézményeké általában. A lakosság és az érdeklődő ügyfelek (bármilyen témában) elsősorban az önkormányzathoz és azon belül a polgármesteri hivatal szociális szakemberihez fordulnak bejelentéssel, jelzéssel, kérdéssel, javaslatokkal. Tovább erősítette ezen feladatainkat a 2021. év pandémiás helyzete és a közeli hozzátartozók közötti erőszak megelőzésében folytatott közös munka, ahol a jegyző a családvédelmi koordinációért felelős szerv.

- **Gyermekek napközbeni ellátásáról a Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsőde 2021. évi tájékoztatója alapján**

A bölcsődei rendszer az elmúlt években komoly változásokon ment át, a kormány családvédelmi akcióterve keretében a bölcsőde kiemelt jelentőségű terület. Elsődleges cél lett, hogy minden nő vissza tudjon térni a munkába való a gyermekvállalás után, amennyiben szeretne. Ehhez sok lépés történt már kormányzati részről, de szükséges, hogy megfelelő számú bölcsődei férőhely legyen. Városunkban a fenntartó is reagált ezekre az igényekre, és a sikeres pályázat eredményeként tavasszal elkezdődött az új bölcsődei tagintézmény építése.

A bölcsőde feladata

Bölcsődénk alapfeladata a város három év alatti gyermekeinek nevelése, gondozása. A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkezést kell megszervezni azon gyermekekre számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is – munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük, vagy egyéb ok miatt **napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.**

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tart. A bölcsődei ellátás keretében a gyermek 20 hetes korától nevelhető és gondozható 3 éves koráig. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, külön kérelemre bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

Az intézmény közfeladata a Gyvt. 41-42. §-ai szerinti személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, bölcsődei ellátása.

Gyermekétkeztetés keretében napi négyszeri étkezés biztosítása egy főétkezés (ebéd) és három kísétkezés (reggeli, tízórai, uzsonna) keretein belül történik a közétkeztetési rendeletnek megfelelően.

Tárgyi feltételek:

Intézményünkben 7 csoportszoba van, a hozzá tartozó fürdőszobákkal és átadókkal, valamint 100 férőhelyes konyhát működtetünk. Bölcsődénkhez nagy játszókert is tartozik.

Bár intézményünk pályázatból 2011-ben bővült és felújításra került, a tárgyi feltételek folyamatos javítása, karbantartása továbbra is kiemelt feladat.

A 2000-ben épült mosodarész csapadékvíz elvezetésének megoldása megtörtént 2018-ban, a falak kiszáradtak, azonban szükség lenne ezek újravakolására és festésére.

Ennek az épületnek az eresztartó gerendái nagyon rossz állapotban vannak, legalább egyes elemek cseréjére, felújítására szükség van, mert hamarosan balesetveszélyessé válik.

A hátsó játszókertünk megújult 2019-ben, az elfogadásra került **udvari gyermekmosdó** megépítése (mely sajnos halasztásra került jelen helyzetben) tovább segítené a minőségi szakmai munka biztosítását. **Nagyon várjuk, hogy ez megvalósításra kerüljön,** mert az egy, távoli gyermekmosdó káros hatással

van a gyerekek önállósodási törekvéseire a szobatisztaságra nevelés időszakában, mely az óvodaérettség egyik komoly mérföldköve. **Ennek elkészülte a szakmai munka minőségét nagymértékben növelné.**

Sajnos **az első udvarrész továbbra sem megfelelő**, kikopott a fű, minden csupa por vagy sár, a járdaszegélyek és a homokozók mellett eltűnt a föld, és azok botlásveszélyt jelentenek. A lépcsősor az oda vezető lejtős, hosszú járdaszakasz miatt veszélyes, mert a motorozó gyermekek nagyon felgyorsulnak, van, hogy a legnagyobb odafigyelés, védelem ellenére sem tudnak időben megállni, és lebecskáznak a lépcsőn. Ennek átalakítása is a jövő feladata.

Állandó, évek óta folyamatos problémánk a **parkolóhely hiánya**, ami különösen a reggeli és délutáni órákban okoz komoly fennakadást. A garázssor mellett parkolás lehetőségét tábla tiltja, ami tovább növeli az eddig is fennálló problémát. **Ez a szülői elégedettségi kérdőívben ebben az évben is leírásra került.** Több javaslatot nyújtottunk már be ennek rendezésére, mert a szülők a táblát rendszeresen figyelmen kívül hagyják a bölcsőde és a garázstulajdonosok jelzései ellenére is. Valóban nagy szükség lenne egy nagyobb parkolóra, mert ez állandó konfliktusforrás. A kijelölt 5 db parkolóhely sajnos nem elég, rendszeresen foglalják el az itt lakók az autóikkal, és nekik nem tetszik, hogy nem állhatnak meg a saját házuk előtt. Sajnos a szülők gyakran akkor sem állnak be, amikor van hely, viszont a kollégáink nem állhatnak oda, hanem gyakran az utca végén, vagy a másik utcán tudnak parkolni, így ők is gyakran jelzik a problémát felém.

Az ellátás során használt gépeket, berendezéseket folyamatosan karbantartjuk, de mosógépeinket, mosogatógépüket, burgonyakoptatónkat, fénymásológépeinket többször kellett javíttatni, karbantartási költségeink elég magasak.

Alapítványunk csoportszobai játékok, mesekönyvek beszerzésével támogatta intézményünket. Sajnos sem a szokásos gyermeknapot, sem Alapítványi bált nem tudott rendezni a tavalyi évben, melyeknek pedig mindig nagy sikere van.

A nyári zárás alatt egy gondozási egység, valamint irodák festése történt meg, valamint új, zárható íróasztalokat szeretünk be a csoportokba, amelyekben a GDPR-nak megfelelően zártan tudjuk elhelyezni a csoportnaplót és a gyermekek fejlődési naplóját. Ezen kívül az egyik csoportba színes szekrényeket, és 3 csoportba új babakonyhát vásároltunk.

Úgy érezzük, hogy a megfelelő szakmai munkához, a működtetéshez minden segítséget megkapunk, így a szakmai színvonalat fent tudjuk tartani, illetve lépésről lépésre javítani tudjuk a bölcsőde tárgyi feltételeit. Ebben nagy segítségünkre van a fenntartó, melynek itt is megköszönjük hozzájárulását, támogatását, illetve a Babavár Bölcsődei Alapítvány.

Személyi feltételek: lásd 4-5. oldal

A bölcsődei rendszer változásakor mindenképp említésre méltó a kisgyermeknevelők életpálya modelljének bevezetése az alábbiak szerint:

A pedagógus életpálya, illetve a bölcsődei rendszer átalakulása magával hozta a szakma presztízsének emelkedését, ezzel egyidejűleg anyagi elismerést, javulást is hozott a diplomás kisgyermeknevelők számára, ami motiválja a kisgyermeknevelőket a továbbtanulásra, ám a nyelvvizsga megszerzésének nehézsége sokaknál visszatartó erőt jelent. A továbbtanulni szándékozó kisgyermeknevelőket az intézmény támogatja, átgondolt szervezéssel biztosítja számukra a felsőoktatásban való részvételt, úgy, hogy a kisgyermeknevelők ellátása továbbra is minden igényt kielégítve működjön.

Kisgyermeknevelőink közül jelenleg 3 fő jár főiskolára, ketten 2022 júniusában államvizsgáznak, de nyelvvizsgájuk még nincs. Egy fő jövőre szerez diplomát.

A diploma megszerzése a pedagógus minősítésben való részvételt is jelenti, vagyis kötelezően minősülni kell egy három tagú bizottság előtt. Ehhez egy 22 dokumentumból álló portfóliót kell feltölteni, majd ezt egy látogatás alkalmával meg is kell védeni a bizottság előtt.

Az intézményvezető novemberben töltötte fel a portfólióját, hogy Pedagógus I. kategóriából Pedagógus II. kategóriába lépjen, a minősítő vizsgája április 29-én lesz, online formában. Reméljük, hogy ezután segíteni tudja majd a kollégáit is ebben a megmérettetésben.

Nagy öröm számára, és a fenntartó számára is, hogy 2015-ben, mikor átvette a bölcsőde vezetését, még csak neki volt főiskolai végzettsége, azóta 6-an vannak, és 3 főnek folyamatban van a diploma megszerzése. Ez mutatja a kisgyermeknevelők fejlődési igényét is, valamint gazdaságilag is érdeke az intézménynek, hiszen az utánuk lehívható fajlagos támogatási összeg mintegy 840 E Ft-tal magasabb, mint a középfokú végzettségű szakdolgozók után járó normatíva.

Férőhelyszám

Bölcsődénkben 7 csoportban 90 fő 3 éven aluli kisgyermek szakszerű nevelését, gondozását tudjuk végezni.

Csoportjainkba 12-14 főt tudunk felvenni a jogszabályoknak megfelelően. A csoportok férőhelyszáma fő szabály szerint 12 fős, ám ahol mindenki betöltötte a 2. évét, 14 főre feltölthető, ha a csoportszoba alapterülete ezt megengedi. Ez három csoportunkban lehetséges. Azonban gyakran olyan kevés a 2 év feletti jelentkezők száma, hogy ezt a lehetőséget nem tudjuk kihasználni, csak hónapokkal később. Amennyiben sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek kerül felvételre, ott a gyermeklétszám szintén csak kevesebb lehet, mert egy SNI-s gyermeket két főnek kell számítani.

Ezen okok miatt fordul elő, hogy bár minden csoportunk telített, mégsem érjük el az engedélyezett férőhelyszámot.

2012-ben emelkedett 60-ról 90-re a férőhelyek száma, amikor a bölcsőde pályázati forrásból bővítésre és felújításra került. A GYED Extra, mely lehetővé teszi a kisgyermeket gondozó szülő számára a munkába való visszatérést már a gyermek fél éves korától a gyed megtartása mellett, komoly ösztönző erő a családoknak. A munkabér mellett a gyed összege sokaknak jelent olyan segítséget, mely alapján a gyermek minél korábbi életkorában, jóval 2 éves kora előtt a bölcsődei ellátás mellett döntenek.

Mivel Hajdúszoboszlónak a turizmus, vendéglátás a fő profilja, nem véletlen, hogy tavasszal egyre csak érkeznek az újabb és újabb igények a felvételre, amiket sajnos rendszerint már nem, vagy csak több hetes, akár hónapos csúszással tudunk teljesíteni, hiszen általában január/februárban azokat a férőhelyeket is feltöltjük, amik az esetleges januári óvodába távozással megüresednek. Egyre jellemzőbb, hogy a nyáron megüresedett férőhelyekre is szoktatjuk az új gyermekeket, ami nehézséget okoz a szabadságolások és az őszi, új csoportösszeállítások tekintetében is.

Minden évben alakul ki várólista, ahonnan a gyermekeket a megüresedett férőhelyekre különböző szempontok alapján vesszük fel, pl: - veszélyeztetettség, társszerv jelzése (védőnők, családsegítők), - a kérelem leadásának időpontja, - a munkába állás tényleges időpontja.

2019-ben pályázatot nyújtott be a fenntartó új tagintézmény létrehozására, melynek építési munkálatai nagy örömeinkre 2022 tavaszán elkezdődtek, így megnyitása 2023 év elején várható. Az új bölcsődében 26 kisgyermeket fogunk tudni ellátni. Reméljük, ez segít majd a tavasszal jelentkező kérelmek kielégítésében, bár az nevelési év közbeni nyitás a munkaszervezés és csoportbeosztások szempontjából nagy odafigyelést kíván majd ebben az évben.

A bölcsőde kihasználtsága:

2021-ben a bölcsődébe járó gyermekek összlétszáma 137 fő volt. Januárban 69 fővel kezdtünk, de hamar elértük a 90 fős feltöltöttséget. A pandémiás helyzet miatt a beszoktatás üteme némileg lassabb volt, de december végére 76 gyermek volt felvéve, és ismét teljes a feltöltöttségünk.

Újként most már nem tudunk gyermeket fogadni, mert a nyári konyhafelújítás miatt a szomszédos óvodába költözünk át. A konyhafelújítás falbontással, zajjal, porral fog járni, emiatt szükséges a költözés, hogy a gyermekek nyugalma, biztonságát ne veszélyeztessük. Az ehhez szükséges engedélyezési eljárás folyamatban van.

Bár – szerencsére – a gyermekeink szüleinek túlnyomó része munkába való visszatérés miatt kerül bölcsődébe, minden évben van családgondozói, védőnői

jelzés miatt felvételre kerülő gyermek is. Rájuk kiemelt figyelmet fordítunk, és igyekszünk a társszervekkel is rendszeresen konzultálni ezekben.

A felvett gyermekek nagy része ingyenesen étkezik. A Gyed Extra mellett többen még fizetnek, majd a gyermek két éves kora, a gyed lejárta után jogosultak lesznek az ingyenes étkezésre. Ez év közben a jövedelmi és egyéb, támogatásra való jogosultság függvényében változhat.

A jövedelmi viszonyok mellett jogosultsági tényező lehet a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a 3, vagy több gyermek, tartósan beteg gyermek vagy gyermek testvére, nevelésbe vétel.

2021-ben átlagosan 13 fő fizetett az étkezésért.

Május 31-ei állapot:

Fizetős	ingyenesen étkezők					összesen
	rgyvk	tartósan beteg	3 vagy több gyermek	nevelésbe vett	jövedelem alapján	
13 fő	2 fő	1 fő	13 fő		61 fő	90 fő
ö: 13 fő	ö: 77 fő					90 fő

2018 szeptemberétől bölcsődénkben a speciális, valamely ételallergia miatti gyermekek diétás étkezését is megoldjuk saját konyhánkon, a gluténmentes kivételével. Megbízott dietetikus az ételmezésvezető által elkészített heti étlapot a megfelelő diétára átírja, az alapanyagok tekintetében kiveszi a nem megfelelőket, és azokat mással helyettesíti. A konyhában elkülönített részen tároljuk az edényeket, és az étel elkészítése, a tálalása is külön történik. A tavalyi évben 3 fő ételallergiás gyermeket láttunk el, közülük egy fő többféle élelmiszerre érzékeny, így ételmezése nagy odafigyelést kíván.

Gyermekvédelem:

2021-ben 4 olyan kisgyermeket vettünk fel, aki jelzőrendszeri tag javaslatára érkezett, 3 fő már az előző évben is hozzánk járt, így összesen 7 bölcsődés gyermek jár hozzánk a társszakmák jelzésére.

A nevelési év folyamán 2 fő védelembe vett, 1 fő hátrányos és 2 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket láttunk fel. Sajátos nevelési igényű gyermek múlt évben nem volt.

Mivel az ingyenes gyermekétkeztetés már nem függ kizárólagosan a rendszeres gyermekvédelmi kedvezménytől, így előfordul, hogy ezekről nem kapunk tájékoztatást a szülőktől.

Rendszeresen együttműködünk a Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ családsegítőivel és esetmenedzsereivel, személyesen,

telefonon és írásban is, különösen az általuk javaslatra felvett gyermekek tekintetében.

Három gyermek esetében vettünk részt esetkonferencián, és bár ez nem egyszerű helyzet, de a szakmai beszélgetés, a tapasztalatok cseréje a bölcsődei gondozás-nevelésben is sokat segített.

Veszélyeztetettség miatt jelzést külön nem kellett írásban tennünk, de gyakori volt a telefonos megbeszélés a családsegítőkkal, esetmenedzserekkel.

A felvételi igény annyira magas, hogy egyre kisebb számban tudjuk azokat a gyermekeket felvenni, ahol év közben derül ki a veszélyeztetettség ténye. Az új tagintézmény megépítése ezt a hátrányt is segít majd leküzdeni.

Gyermekevédelmi felelősrünk kisgyermeknevelői munkája mellett látja el a gyermekevédelmi feladatokat. Rendszeresen részt vesz a jelzőrendszeri értekezleteken, kiemelt figyelmet fordít az egész intézményben a nehéz helyzetben lévő gyermekekre, rendszeresen megbeszélést tart a bölcsődei kisgyermeknevelőkkel.

Bölcsődénkben Érdekképviselői Fórum működik, melynek célja a gyermeki jogok védelme. Az fórum tagjait minden csoportból a szülők maguk választják ki. Az elmúlt években a fórumhoz ellátást érintő kifogások, vagy kötelezettségszegésre utaló panaszok nem érkeztek.

Évente anonim szülői elégedettségi kérdőívet adunk a szülőknek, melyen elmondhatják, mi az, amivel elégedettek, és mik azok a területek, ahol esetleg nagyobb odafigyelésre, változásra van szükség.

A válaszokat kiértékeljük, és a kollégákkal együtt megbeszéljük, hogyan lehetne változtatni az esetleges gondokon.

Jó érzéssel tölt el, hogy sokan írják le, mennyire jól érzi magát a bölcsődében gyermekük, és milyen hálásak a bölcsőde dolgozóinak.

A pandémiás helyzet a bölcsődénkre kisebb mértékben volt hatással, mint a 2020. évben.

A gyermekek beszoktatása lassabb ütemben zajlott, és sajnos többször kerültek karanténba csoportok kolléga, vagy néhány esetben bölcsődés gyermek koronavírus fertőzése miatt.

Novemberben több csoportunkat is lezárták, de igyekeztünk a lehetőségekhez mérten biztosítani a kisgyermek ellátást.

Továbbra is nagy figyelmet fordítottunk a fertőtlenítésre, takarításra. A gyermekek törölközőjét naponta, ágyneműjüket hetente cseréltük, ami miatt jóval több tisztítószert használtunk, illetve a gyakori mosás miatt a textíliáink is elhasználódtak, így ezeket is igyekeztünk cserélni az anyagi lehetőségeinkhez mérten.

A szigorítások megnehezítik a mindennapokat, alkalmazkodást kíván a családoktól, dolgozóktól egyaránt, de ezekre szükség van, hogy amennyire lehet, el tudjuk kerülni a vírus bejutását, elterjedését az intézményben.

Az állami finanszírozás szabályai pozitív irányban változtak, jelenleg az ellátásnál két lehetőség közül lehet választani: az engedélyezett férőhelyszám 80%-át lehet alapul venni vagy a január 31-én beíratott gyermekek létszámát, ezek közül a kedvezőbbet. A leadott normatív mutatóhoz képest magasabb létszámot teljesítettünk 2021-ben: 68 helyett 75 fő.

Sajnos a gyermekélelmezésnél nem értük el a leadott mutatót a sok zárás, karantén, hiányzás miatt, 60 helyett csak 56 lett a teljesített létszám.

Bár tárgyi feltételeinket 2021-ben a takarékos gazdálkodás eredményeként megmaradt pénzmaradványból némiképp tudtuk fejleszteni, **nagyon várjuk, hogy a megtervezett és elfogadásra került udvari gyermekmosdó megépüljön, valamint az első udvar is felújításra kerüljön.**

A **parkolási probléma** továbbra is fent áll, a szülők gyakran most is a garázsokhoz parkolnak (többen akkor is, ha lenne hely a kialakított parkolóban), így a konfliktus továbbra sem oldódott meg a tulajdonosokkal. Kollégáink is csak az utca végén tudnak megállni. Jó lenne egy hosszú távú, minden félnek elfogadható megoldás erre.

Bölcsődénk 2021-ben a törvényi és szakmai szabályoknak megfelelően működött.

Intézményünkben igyekszünk szakmailag magas szintű munkát végezni, hiszen tudjuk, a bölcsődébe kerülés mennyire megterhelő élmény a családnak. Reméljük, szeretetteljes hozzáállásunk sokat segít, hogy a gyermekek jól érezzék magukat bölcsődénkben, és a szülők is nyugodt szívvel hagyják nálunk gyermekeiket.

Büszke vagyok kollégáimra, akik biztosítják a változások, nehézségek ellenére is a kimagasló szakmai munkát.

A bölcsőde működése nem lenne biztosítható a fenntartó támogatása nélkül. Köszönöm az önkormányzat, a Képviselő-testület, a Bizottság és a szakiroda segítségét, együttműködését.

A gyermekvédelmi tevékenységek és a gyermekek napközbeni ellátása kapcsán véleményünk szerint a gyermekvédelmi tanácskozás alkalmával a Védőnői Szolgálat és Gyermekorvosi ellátás, Iskolaorvosi és iskolavédőnői, valamint iskola és gyermekfogászati ellátás, az Óvodák, a Pedagógiai Szakszolgálat, az Általános iskolák, Középiskolák és az Életes Mátyás Általános és Speciális Szakiskola, Kollégium és Gyermekotthon beszámolója és a gyermekétkeztetési

feladatok ellátásáról szóló tájékoztató mindenképpen része legyen a jelenlegi átfogó beszámolónak. Az alábbiakban ezért egyenkénti összefoglaló jelentésüket mutatjuk be:

● **Védőnői szolgálat és Gyermekorvosi szolgálat**

Hajdúszoboszlón a 2021. évről a gyermekvédelmi feladatok éves átfogó értékeléséhez a gyermekorvosi munkáról és a védőnői ellátásról az együttműködés és tapasztalatok tekintetében közös beszámolót készítettünk.

Városunkban négy gyermekorvosi és nyolc védőnői körzet van.

Gyermekorvosi körzetek orvosai:

- I. Dr. Szabó Tímea Margit
- II. Dr. Szapora Erzsébet
- III. Dr. Ozsváth Márta
- IV. Dr. Papp Jenő

A gyermekorvosok 0-18 éves korosztály ellátásáért felelősek, a területi védőnők 0-7 éves korosztályt gondozzák.

2021 évben a gyermekorvosok és a védőnők vállalkozási formában dolgoztak. (2022. 05. 01 -től a védőnők egészségügyi szolgálati jogviszony szerint a Járóbeteg Ellátó Centrum dolgozói)

A védőnői körzetek állásai betöltöttek, a dolgozó védőnők változatlanok. Balláné Szoboszlai Margitnak 2021-ben gyermeke született, így jelenleg gyed-en van, körzetét 20-20 órában Balogh-Kuthy Andrea és Dr. Kerekes Lászlóné helyettesíti.

A védőnői körzetek a következők:

1. Flenderné Muszil Éva
2. Rónaszéky Ágnes
3. Balogh -Kuthy Andrea
4. Nagy Tiborné
5. Lenténé Szilágyi Anita
6. Pinczés Hajnalka
7. Balláné Szoboszlai Margit helyettesítve (Balogh -Kuthy Andrea / Dr. Kerekes Lászlóné)
8. Dr. Kerekes Lászlóné

A gondozott gyermekek száma évről évre folyamatosan emelkedik, számuk : a 0-7 éves korosztályban 2016-ban 1414, 2019-ben 1499 fő, 2020 évben 1563, 2021 -ben 1670 gyermek .

A születésszám városunkban 2021-ben is jól alakult, bár nem érte el az előző évi kimagaslóan jó születésszámot. Néhány adat az előző évekből összehasonlítás céljából 2015-ben 186 gyermek született, míg 2019-ben 216 újszülöttünk volt, 2020 -ban 254 gyermek született , 2021-ben 212.

A tendencia az, hogy már 3 éve 200 feletti a születésszám, úgy tűnik tartósan megmarad, mely nagyon pozitív.

Iker újszülöttek száma **2021-ben 4** volt, **12** gyermek volt koraszülött, a megelőző évvel szemben 7 gyermekkel kevesebb. Kis születési súllyal (1500 gr.) alattival csupán 2 gyermek született.

A koraszülöttek aránya a születések számához viszonyítottan országos viszonylatban változatlanul nagyon jó.

A fentiekben említett eredmények a terhesgondozás jó színvonalának és szervezetségének köszönhető.

A hozzánk más városból beköltöző kismamáktól szoktunk dicséretet kapni, hogy itt biztonságban érzik magukat, foglalkoznak panaszaikkal és színvonalas szakorvosi és labor háttérrel rendelkező ellátás van.

A koraszülöttség csökkenése segíti a gyermekorvosok munkáját. A koraszülöttség növeli az újszülöttek és csecsemők megbetegedésből adódó veszélyeztetettségét, a normál súlyú egészséges újszülött sokkal jobb esélyekkel indul az életbe.

2021-ben a Covid járvány fokozott megterhelést jelentett az egészségügyi dolgozóknak, nem volt alóla a gyermekellátás sem kivétel. A gyermekgyógyászatban is sok problémával járt, mert ez a betegség a gyermekeknél sok esetben nem egyértelmű tünetekkel járt.

Gyakran a családi anamnézis feltárása és a tesztek után lehetett a diagnózist felállítani. Időigényes és gondos munkával is nehéz volt a betegség kimutatása.

Sajnos a fertőző beteg gyanús esetek elkülönítése nem könnyen megoldható probléma, a beteg gyermekek és szüleik természetesen türelmetlenebbek, a telefonos időpontkérés célja az volt, hogy minél kevesebb kontakt kapcsolat alakuljon ki a betegek között.

Sajnos még most sem mondhatjuk, hogy már túljutottunk minden problémán, annak ellenére, hogy sok gyermek kapott már védőoltást.

A gondozotti létszám alakulása szerint nem tapasztaltunk jelentős változást a veszélyeztetettek számában.

A védőnők által veszélyeztetettként (szociális és egészségügyi okok miatt) gondozott gyermekek száma a 0-7 éves korosztályban 124, ezek nem mindegyike jelzőlapon bejelentett, saját hatáskörben átmenetileg veszélyeztetettek is benne szerepelnek.

A várandósok gondozása kapcsán az előző évihez hasonlóan inkább egészségügyi veszélyeztetettség dominál, de a szociális ok miatti veszélyeztetés is előfordult.

Fiatalkorú várandós anya az elmúlt évben 3 fő volt. 1 fő anyaotthonba került gyermekével, 1 nevelőszülőhöz, 1 anya születése 2022-ben várható. A településünkön levő lakásotthonokból rendszeresen kerülnek ki fiatalkorú várandósok, akiknek nagy része anyaotthoni elhelyezésbe kerül.

A fiatalok várandósok száma az előző évihez hasonlóan alakult, szerencsére nem nőtt.

A várandós gondozás szakorvos vezetője Dr. Varga Tamás szülész-nőgyógyász főorvos.

Csecsemőhalálozás és halvaszülés 2019 -ben, 2020-ban és 2021 -ben nem volt.

A gyermekek gondozása kapcsán felmerülő problémák esetén a gyermekorvosok és védőnők együttműködnek, ha a probléma a gyermekek egészségét, testi-lelki fejlődését veszélyezteti.

A problémák megoldása érdekében gyermekvédelemi rendszer képviselőinek segítségét is igénylik.

A Gyermekjóléti Szolgálat felé tett jelzések egyeztetett véleményt képviselnek.

A jelzések 2021-ben is a következő problémák miatt történtek a gyakoriság sorrendjében:

- **szegénység, éhezés, lakhatási probléma**
- **szülői gondatlanság, szülői pszichiátriai megbetegedések**
- **szociális okok miatti bölcsődei elhelyezés kérése**
- **gyermek elhanyagolás**
- **rokkant személy segítése**
- **családon belüli agresszió, bántalmazás**
- **anyaotthoni elhelyezés igénye**
- **szülői együttműködési probléma az egészségügyi ellátórendszerrel**

Hajdúszoboszlón szerencsére már évek óta nem volt olyan és 2021-ben sem, aki elutasította volna a védőnői gondozást.

Évről évre vannak azonban olyanok, akik valamilyen okból határán vannak a veszélyeztetettségnek, úgymond „problémásak”. Fokozott gondozást igényelnek, de nem szerepelnek a veszélyeztetettségi statisztikában.

Dr. Papp Jenő gyermekorvos vezetésével Rónaszéky Ágnes védőnő együttműködésével végzik az Éltes Mátyás Általános és Speciális Szakiskolában az iskolaorvosi-védőnői feladatokat.

Az iskolában 79 gyermek iskolaegészségügyi gondozását végzik.

Az intézménybe járó gyermekek sokan szociálisan veszélyeztetettek és halmozottan hátrányos helyzetűek. Gyakori a krónikus és pszichés betegségekkel kezelt gyermek.

Iskolaorvosi-védőnői gondozásuk nagy empátiát igényel, hasonlóan a nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek esetében. Egyre több városunkban is a nevelőszülőknél elhelyezett gyermek.

A jelzőrendszer tagjaival, különösen a Gyermekjóléti Központ valamint a Gyermekvédelmi Szolgálat munkatársaival a gyermekorvosok és védőnők kapcsolata, együttműködése az ellátandó-gondozott gyermekek érdekében változatlanul jó.

A hatékony együttműködés érdekében az információ csere gyorsasága kimagasló fontossággal bír.

Városunk Önkormányzata támogatást biztosított a gyermekes családoknak már évek óta így 2021-ben is. Az újszülöttek számára hasznos tartalommal bíró „**BABACSOMAG** „ került átadásra a védőnők közreműködésével.

A lakossági visszajelzések változatlanul évről évre nagyon pozitívak.

A fiatalok és rászoruló többgyermekes családok lakhatási problémái megoldásának segítése, önkormányzati részéről nagyon fontos lenne.

A csecsemők helyben történő hallásvizsgálata és orthopédiai szűrővizsgálata változatlanul működik a lakosok megalégedésére.

A csecsemőtanácsadó bejáratának akadálymentesítése önkormányzati beruházás keretében megvalósult. Az akadálymentes feljárat a kisgyermekes családok részéről nagyon sok dicséretet kapott.

Köszönjük a Covid járvánnyal kapcsolatosan 2021. évben kapott önkormányzati segítségnyújtást a betegellátás és gondozási tevékenység végzése segítségével.

• **Iskolaorvos és iskolavédőnői (Iskola-egészségügyi) ellátás**

Hajdúszoboszlón a Járóbeteg-Ellátó Centrum által működtetett Iskola-egészségügyi ellátásban két főállású iskolaorvos és három főállású iskolavédőnő vesz részt.

Az egészségügyi alapellátás körébe tartozó ellátást nyújtunk összesen hét oktatási intézmény - négy általános iskola, három középfokú oktatási intézmény-tanulói részére.

(Az Éltes Mátyás Általános Iskola és a Szép Ernő Kollégium nem tartozik a JEC Iskolaegészségügy hatáskörébe.)

Iskolaorvosi feladatok:

- A páros évfolyamok tanulóinak kötelező szűrővizsgálata (alapszintű fizikális vizsgálat, beleértve mozgásszervi, kardiovaszkuláris, tájékozódó neurológiai vizsgálat), a 16 éves korcsoport (középiskola 9. osztály) szűrővizsgálata, betegségek kiszűrése esetén gondozásba vétel, szakrendelésre utalás
- Iskolai védőoltások beadása 6. és 7. osztályban
- Szakmai alkalmasság elbírálása, évenkénti megújítása a szakiskolai képzést nyújtó intézményekben
- A tanítási időben jelentkező akut megbetegedések, sérülések ellátása, szükség esetén szakrendelésre utalás

- Testnevelés felmentések kiadása érintett tanulók részére, szakorvosi vélemény alapján gyógytestnevelésre utalás
- Az iskolai menza étlapjának véleményezése, felkérés szerint az iskolai büfé kínálatának véleményezése
- Felkérés alapján az iskolai tanulókörnyezet szemrevételezése, véleményezése egészségügyi, egészség-megőrzési szempontból

Iskolavédőnői feladatok:

- Páros évfolyamok tanulóinak és a 16 éves korcsoport alapszűrése (súly-, magasságmérés, érzékszervi vizsgálatok)
- Iskolai védőoltások megszervezése, dokumentálása
- Egészségnevelési, egészség-megőrzési előadások tartása az iskolák tanulóinak
- A tanulók tisztasági vizsgálata, fejtetvesség szűrése negyedévente, kiszűrt esetekben jelzés a szülők felé, szükség szerint jelzés a Gyermekjóléti Szolgálat irányába
- Egészségvédelmi rendezvényeken való részvétel

Demográfia:

Az általunk ellátott intézményekbe beíratott tanulók száma: a 2021/2022 tanévben **2690 fő**. (A 2020/2021 tanévben 2734 fő volt, azt megelőzően 2706 fő, tehát nagyjából állandó, illetve lassú csökkenő tendencia észlelhető.)

Életkor szerinti megoszlás: 1550 fő általános iskolás, 1140 fő középiskolás (utóbbiból hatosztályos képzésben részt vevő 14 év alatti tanuló 70 fő).

• **Iskolafogászat-gyermekfogászat**

A Járóbeteg Ellátó Centrum Iskola- és Gyermekfogászatán 8 óvoda, 5 általános iskola és 3 középiskola ellátását és tanévenként kétszeri szűrését végezzük. Ez összesen 3474 fő óvoda- és iskolarendszerben számon tartott gyermeket jelent.

Az ellátás magában foglalja azokat a 0-18 éves korig terjedő gyerekeket is, akik még nem járnak bölcsődébe, óvodába, illetve azokat az iskoláskorú gyerekeket, akik nem Hajdúszoboszlón járnak általános és középiskolába, de hajdúszoboszlói lakosok.

Az ellátást 2 fogszakorvos végzi (Dr. Bacsó Ágota iskolafogorvos és Dr. Deme

Szilvia gyermekfogorvos) és 2 fogászati szakasszisztens és dentálhigiénikus.

Az oktatási intézményekkel a kapcsolatot telefonon és személyesen tartjuk. Előzetes időpont egyeztetéssel történik a csoportos szűrés, amely során szűrővizsgálati lapot állítanak ki és írásban értesítik a szülőket a további kezelés szükségességéről. Mivel 18 év alatti gyermek ellátása csakis szülői beleegyezéssel történhet, így ezt a kísérő pedagógusnak adják oda és Ő továbbítja a szülők részére.

Az első kezelés alkalmával egyeztetnek a szülővel vagy gondozóval a kezelésről és beleegyező nyilatkozatot íratnak alá, így a nem félős és nagyobb páciensek egyedül is kezelhetőek a későbbiekben.

Fontosnak tartjuk, hogy minél kisebb korban megismertessük a gyerekekkel a fogmosás fontosságát és ne legyen nekik idegen a fogorvosi rendelő légköre, ha kezelésre kerül a sor. Jelenleg 8 óvodában 753 ovisunk van, akiket rendszeresen szűrünk és kezelünk.

Évek alatt sikerült kialakítanunk egy kölcsönösen jól működő, rendszert az oktatási intézményekkel.

Külön csoportot képez az Éltés Mátyás Általános és Speciális Szakiskola Kollégium és Gyermekotthon (jelenleg 79 fő) és lakásotthonos gyerekek, akik általában nem szülővel, hanem a gondozóval jelennek meg,

Ilyenkor is szükséges a szülő vagy gondozó hozzájárulása a kezeléshez. Itt sajnos előfordul, hogy nem tudunk azonnali ellátást nyújtani, ha a kísérő nincs tisztában azzal, hogy a gyermek milyen gyógyszereket szed vagy nem ismeri annyira a gyermeket, hogy hozzájárulását merné adni a kezeléshez.

Egy átlagos tanév átlagos hónapjában az esetszámok 380-400/fogorvos, ami 1400 beavatkozás/fogorvost jelent. A nyári szünetben ezek a számok természetesen csökkennek, 250-280 esetszám/fogorvos és 850 beavatkozás/fogorvosra.

A 2021-es év sajnos a covid „árnyékában” telt, rengeteg megszorítással és havonta változó rendeletekkel.

A fogászatiakat, azon belül is az iskola és gyermekfogászatiakat szigorú megszorítások érintették. 2022. március közepéig csakis PCR teszttel és negatív antigén teszttel vagy oltási igazolvánnyal tudtunk konzerváló kezeléseket végezni. Mivel szűréseket sem végezhattünk így az esetszámok jelentősen lecsökkentek.

Természetesen az akut ellátás továbbra is fennakadás mentesen folyt tovább.

Jelenleg újra kezdjük a csoportos szűréseket, figyelembe véve azt, hogy jelenleg is vészhelyzet van. Egyszerre csak 1 osztály tartózkodhat a váróban, maszk viselése kötelező és a konzerváló kezelésekre előre egyeztetett időpontra

érkeznek a kis páciensek.

Reméljük, hogy a szeptemberi tanévkezdéssel a megszokott rendszer szerint tudunk újra dolgozni.

- **Óvodák**

Az óvoda beszámolója szerint nyolc tagóvodába járnak a gyerekek. A legtöbb hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek továbbra is a Liget óvodába jár (bár az előző évekhez képest jelentősen kevesebb), mivel ez öleli fel a város periferiáján található dűlőket, ahol zömmel szegény családok élnek. A szülők a szülői értekezleten tájékoztatást kapnak a gyermekvédelmi felelős személyéről, és arról, hogy az információkat hol találják meg kifüggesztve.

Kijelölt fogadó óra nincs. Bármilyen problémával egyeztetett időpontban kereshetik a szülők az óvodapedagógusokat illetve a gyermekvédelmi felelősöket.

Az óvodában megteremtik a bizalmas beszélgetés lebonyolítására a lehetőséget. A gyermekvédelmi felelősök tapasztalatai szerint az óvodáskorú gyermekek esetében a rossz anyagi helyzet növekedése, az ingerszegény környezet, a családszerkezet megbomlása és a fizikai elhanyagolás okozhatnak problémát.

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat felé elsősorban azokban az esetekben jeleztek, amelyekben már pedagógiai eszközökkel nem volt megoldható a probléma (pl. elhanyagolás, hiányzás). A járványügyi helyzet miatt a szabadidős programok nagy része elmaradt, csoporton belül ragadtak meg minden lehetőséget annak érdekében, hogy színesebbé tegyék a gyermekek mindennapjait.

A gyermekvédelmi felelősök többsége a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat szolgáltatásait ajánlják és javasolják a szülőknek.

Beszámolójuk szerint a pandémia miatt nehezebb volt az együttműködés a jelzőrendszeri tagokkal /a szakértői vizsgálatok, a fejlesztő foglalkozások, esetmegbeszélések /

Hiányosságként fogalmazták meg, hogy nem volt lehetőségük gyermekvédelmi továbbképzésen való részvételre az új valamint a már gyakorlott kollégák szakmai tudásának megszilárdítása, megújítása érdekében. Örömmel vennének részt gyermekvédelmi témájú továbbképzésen.

A tagóvodák működtetik az Egyesített Óvoda Gyermekvédelmi Munkaközösségét (képzések hiányának ellensúlyozása).

Az óvodai-iskolai szociális segítők jelenlétét, a szolgálat munkatársait, az óvodai dolgozók, szakmai támogatásnak érzik.

● A Pedagógiai Szakszolgálat

A Hajdú - Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Hajdúszoboszlói Tagintézménye Hajdúszoboszlón, Nádudvaron, Nagyhegyesen, Ebesen, és Hajdúszováton látja el az alapfeladatokat.

A szakmai feladatok megvalósítása érdekében az ellátást önkéntes alapon vehetik igénybe a családok. A bizalmas beszélgetésekhez meg vannak a feltételek.

Szakmai feladatok ellátása:

- Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, és gondozás
- járási szakértői bizottsági tevékenység
- nevelési tanácsadás,
- logopédiai ellátás,
- gyógytestnevelés,
- iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás,
- kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása,
- konduktív pedagógiai ellátás,

Az Oktatási Hivatal eljárásrendjének megfelelően a Hajdúszoboszlói járásban 100 iskolaérettségi vizsgálat történt.

● Általános iskolák

Az általános iskolák tájékoztatása alapján megállapítható, hogy az iskolák többségében az ifjúságvédelmi felelősök állandó kapcsolatban vannak a Család- és Gyermejkölési Szolgálattal. Igénybe veszik segítségüket, írásban vagy szóban jeleznek. Természetesen előbb saját hatáskörben, intézményen belül próbálják megoldani a problémákat, ha nem sikerül, akkor fordulnak a szolgálat munkatársaihoz.

A jelzésre okot adó problémák: igazolatlan, és igazolt hiányzások, szülői elhanyagolás, rendezetlen családi viszonyok, egyre nagyobb mértékű agresszivitás, súlyos, magatartási zavarok, kortárskapcsolati problémák, öngyilkossági szándék, falcolás, gyermekbántalmazás gyanúja.

Az ifjúságvédelmi felelősök minden iskolában ajánlják a szolgálat szolgáltatásait a szülőknek, gyerekeknek. Az intézmények faliújságokon, információs táblákon tájékoztatják a szülőket és a tanulókat a gyermekvédelmi és szociális intézmények elérhetőségeiről.

Minden intézményben van lehetőség a bizalmas beszélgetés lebonyolítására, a tanulók ismerik a panaszjogot minden iskolában. Fogadóóra minden iskolában van, de szükség esetén rugalmasan alkalmazkodnak a szülők igényeihez. Igyekeznek bizalmas kapcsolatot kialakítani a szülőkkel, gyerekekkel.

Több iskola kiemelte az iskolai szociális munkás jelenlétének fontosságát.

- **Éltes Mátyás Általános Iskola és Kollégium**

Az Éltes Mátyás Iskola és Kollégium közös igazgatású köznevelési intézmény. Sajátos nevelési igényű (enyhe fokban sérült értelmi fogyatékos, illetve ép értelmű, súlyos beszéd fogyatékos) tanulókat lát el 8 osztályfokon, 10 tanulócsoporthoz. A 2016/17-es tanévtől az autizmus spektrumzavarú, illetve középsúlyos értelmi fogyatékos tanuló fogadására is van lehetőség. 2018. augusztus 01-től történt szervezeti változás, mellyel Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménnyé alakultak, mely az utazó gyógypedagógusi hálózat kialakítását vont maga után.

Tanulói összlétszám Hajdúszoboszló: 87 fő.

Magántanuló: 15 fő.

Hátrányos helyzetű tanuló: 4 fő,

Halmozottan hátrányos helyzetű 38 fő

A sajátos nevelési igényű tanulók szociális hátrányának csökkentése, tanulási lemaradások mérséklése áthatja az iskola egészét. Ezt különösen elősegítik a délelőtti tanórai rendbe beépített habilitációk.

A pandémia miatt a nagyobb létszámú közös programok szervezése elmaradt, osztálykeretek között számos rendezvényt megvalósítottak (sportszakkör, kézimunka szakkör, számítógép szakkör).

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal rendszeres és élő a kapcsolat, a tavalyi évben 10 gyermek kapcsán 8 önkormányzat szolgálatával 25 esetben vették fel a kapcsolatot. Ezen túl az osztályfőnökök számos egyéb esetben is jeleztek problémákat.

A jelzések legnagyobb része **igazolatlan mulasztás** miatt történt. **A pedagógusok számára a pandémia miatti lemaradás pótlása a legnagyobb feladat.** Az elmúlt évben lehetőség volt továbbképzésen való részvételre, „Gyermek- és ifjúságvédelem a köznevelési intézményekben” címmel.

A jelzőrendszer tagjaival és a családokkal is a telefonos kapcsolattartás az elsődleges

- **Középiskolák és kollégium**

Iskola	Tanulók létszáma	Hátrányos helyzetű tanulók száma	Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma
Hőgyes Endre Gimnázium	529	1	-
BSZC Bocskai István Szakközépiskola és Szakgimnázium	373	28	25

Szép Kollégium	Ernő	100	8	7
-------------------	------	-----	---	---

A középiskolák esetében kevés szakkör működik, mivel a tanulóknak igen magas a tantárgyi óraszám. A pandémia miatt elmaradtak/ lecsökkentek a szabadidő hasznos eltöltéséhez a különböző sportrendezvények, ünnepekhez kötődő programok. Időszakosan versenyfelkészítő csoportok működnek.

2021-ben továbbra is a **nagymértékű és sorozatos igazolatlan hiányzás miatti jelzések** fordultak elő elsősorban. Meglátásuk szerint magas az egyszülős családok száma, emelkedik a megindított válások száma, problémát okoz, hogy a szülők között kialakuló feszültségbe az igen sérülékeny életkorban levő tanulók is bevonódnak.

A gyermek és ifjúságvédelmi tevékenységek nehezebbé váltak, mivel nehezebben volt nyomon követhető a digitális oktatás, a hiányzás és a családi problémák.

A digitális oktatás hátrányai, a tanulás, az ismeretszerzés nehezítettsége, a tananyaggal való önálló haladás, a tanulók társas kapcsolatainak megváltozása mind-mind nehézségként jelentkezett.

A járványhelyzetben a szülőkkel való kapcsolattartás elsősorban digitális formában - kréta rendszeren, telefonon, zárt facebook csoporton, messengeren - valósult meg.

Komoly szükség van/lesz az intézmények összefogására, akik hatással lehetnek a tanulók életére, hogy szükség esetén segítséget kaphassanak a pandémia okozta pszichés károk, tanulási problémák megoldásában.

Megemléítették az iskolai szociális segítő munkájának hasznosságát.

• **Gyámhivatal**

2021. évben a településen 13 családba fogadott gyermek nevelkedett.

A **családbafogadás** általánosítható okai:

- ☐ Lakhatási, anyagi problémák.
- ☐ Külföldi munkavállalás.
- ☐ szülők elhalálozása miatt nagykorú testvér kéri a családbafogadást.

A településen 118 **védelembe vett** kiskorú nevelkedik, ami 49 családot érint. A védelembe vétel okai:

- ☐ Környezeti okok (nem megfelelő higiéné).
- ☐ felelős szülői magatartás hiánya

□ Iskolai hiányzások, csavargás, közterület rongálás, kötelességérzet hiánya.

A Család- és Gyermekjóléti Központ, illetve a szolgálat munkatársainak segítségével, célzott feladatok kijelölésével és azok után követésével a szülők képessé válhatnak a megfelelő szülői kompetencia elsajátítására. A Központ pszichológusának, valamint alkalmanként más külső szakember (pszichiáter, családterapeuta) bevonása is sokat segít a családi szerkezet javításán. Ennek következtében elmondható, hogy nem egy esetben előfordul, hogy 1-2 év múlva a védelembe vétel megszüntetésére kerülhet sor. **Az elmúlt évben 3 család esetében került a védelembe vétel megszüntetésre.**

Az iskoláztatási támogatás szüneteltetésének kezdeményezése a gyámhatóságoktól az oktatási intézményekhez került, így ilyen tartalmú döntés nem született az elmúlt évben.

Az 50 óra feletti hiányzások esetében a jogszabály előírja a védelembe vétel elrendelését.

A múlt évben **7 esetben 10 gyermek kapcsán került sor ideiglenes hatályú elhelyezésre.** Ez emelkedés a 2020-as adatokhoz képest. Az ideiglenes elhelyezést a gyermeket érintő veszélyeztetés olyan mértékű fennállása indokolta, mely miatt a kiskorúak családban tartására nem volt további lehetőség.

Az ideiglenes hatályú elhelyezések végrehajtását megnehezíti az a tény, hogy a megyében rendkívül kevés szabad férőhely található.

A településen 22 nevelésbe vett gyermeket tartottak nyilván. 2021-ben lefolytatott felülvizsgálatok során 1 esetben volt lehetőség a korábban elrendelt nevelésbe vétel megszüntetésére, nagykorúság elérése okán.

A nevelésbe vételek legfőbb oka a gyermek elhanyagolása volt, az, hogy a szülők nem tudnak olyan otthont biztosítani a gyermekeik számára, mely a megfelelő fejlődéshez szükséges lenne. Felmerült még problémaként a szülő nevelési elégtelensége, eszköztelensége, amikor már nem tud hatni kamaszkorú gyermekére, emiatt ő maga kéri a gyermek nevelésbe vételét.

Kapcsolattartás: Szakellátott gyermekek vonatkozásában, az a tapasztalat, hogy a gyermekek egyik csoportját alkotják azok, akikkel a szülők, rokonok szinte egyáltalán nem tartanak kapcsolatot, de életkoruknál fogva örökbefogadásra már nincs reális esélyük.

Az örökbefogadhatóvá nyilvánítás szabályozása szigorodott a Polgári Törvénykönyv 2020. évi módosítását követően.

2021. évben a gyámhatóság tevékenységét is nagy mértékben befolyásolta a pandémia, illetve az egész évet átölő veszélyhelyzet (szakügyintéző váltás, betegséghullám).

A gyámhatóság tapasztalata alapján a gyermekvédelem helyi szereplői megfelelően együttműködnek egymással, kérdés vagy probléma felmerülése esetén, rövid úton egyeztetnek. **Kiemelik, hogy minden szereplő saját kompetenciáján belül haladéktalanul tegye meg a probléma megoldása érdekében a szükséges intézkedéseket.**

- **Gyermekétkeztetés lebonyolítása 2021-ben:**

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról a következőket mondja ki

„18. §¹²⁶ (1)¹²⁷ A jogosult gyermek számára

(1a)¹³⁰ A **települési önkormányzat** vagy a fenntartó az e törvényben meghatározott módon, természetbeni ellátásként biztosítja a **gyermekétkeztetést.**”

Közétkeztetési feladatunkat Hajdúszoboszló területén 5 saját konyhával és vásárolt élelmiszer (speciális étkezés) útján biztosítottuk. Minden konyhánk rendelkezik Működési engedéllyel és Külön engedéllyel. Napi háromszori étkezést biztosítunk a köznevelési intézményekbe járó gyermekeknek, és Gönczy P. u. 15. szám alatt működő konyhánk készíti az ebédet a Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központnak az év minden napján átlagosan 361 fő részére.

Intézményünk 2021. évi munkáját a pandémiás helyzet alakulása jelentős mértékben befolyásolta.

2020. november 11-től a középiskolások online oktatásra álltak át. Az előírásoknak megfelelően biztosítottuk azt igénylőknek az étkezést (ételhordóban elvitelre).

2021. március 8-tól az óvodákban ügyelet volt, az általános iskolák pedig szintén online oktatásra álltak át. Kérésre az étkezést saját ételhordóban való elvitellel biztosítottuk a szolgáltatási szerződésben igényelték szerint (háromszori étkezés, kétszeri étkezés, csak ebéd). Az iskolák és az óvoda igényeihez igazodva próbáltuk a tízórait és uzsonnát darabos, könnyen csomagolható formában megoldani. Az Éltes Mátyás Általános Iskolába járó gyermekek ellátását a felmerülő igénynek megfelelően a Pávai Vajna Ferenc Általános Iskolában működő konyháinkról biztosítottuk. Ebben az időszakban minden konyhánk működött, így csökkenteni tudtuk a személyes találkozásokat. Naponta átlagosan 530 fő gyermek és 510 fő felnőtt étkezését biztosítottuk.

Előírásoknak megfelelően igénylés esetén biztosítottuk a Hajdúszoboszlón élő, de nem helyben tanulók részére is az étkezés lehetőségét.

A szeptemberi nyitás előtt egyeztettünk az oktatási intézményekkel és a helyi sajátosságokat, igényeket, lehetőségeket figyelembe véve kialakításra kerültek a járványhelyzet megkívánta távolságtartási, higiéniai szabályok. Fő szempont volt az étkezést igénybevevők és dolgozóink egészségének védelme. Ennek köszönhetően konyháink nagyobb fennakadások nélkül tudtak üzemelni.

Az alábbi táblázat mutatja a napi étkeztetett gyermek létszám alakulását a tervezethez képest.

Korosztály	100%-os normatív támogatás (fő)		50 %-os normatív támogatás (fő)		Nincs támogatás (fő)		Összesen (fő)	
	2021. terv	2021. tény	2021. terv	2021. tény	2021. terv	2021. tény	2021. terv	2021. tény
Óvoda	547	461			51	43	598	504
Általános iskola	158	144	271	240	536	457	965	841
Középiskola	4	4	30	30	66	53	100	87
Kollégista	21	7	41	18	41	14	103	39
Összesen	730	616	342	288	694	567	1766	1471

A középiskolások 2021. május 10-től vehettek részt jelenléti oktatásban, így a Szép Ernő Kollégiumban is ekkor költözhetek vissza a gyermekek. A több mint 4 hónapos kiesés miatt, és a folyamatos osztály és csoport karanténok miatt a kollégisták átlagos, éves létszáma jelentősen lecsökkent a tervhez képest.

Az általános iskolás és az óvodás korosztályban azért nem csökkent olyan nagymértékben a létszám, mint a kollégistáknál, mert a szülők éltek azzal a lehetőséggel, hogy elvigyék a megrendelt étkezést.

2021. június 16-29-ig szülő kérelmére az iskolák biztosították a gyermekek felügyeletét, intézményünk az önkormányzat határozatának megfelelően biztosította az étkezést. (Minden kedvezményt figyelembe vettünk.)

Az Éltés Mátyás Általános Iskola és Kollégium, EGYMI tanulóinak étkeztetését intézményünk vásárolt élelmezés formájában biztosította. A szolgáltatást végző vállalkozás a Sörpark Kft. volt, aki 2021. szeptember 9-én adta át írásban a szerződés felmondását. A szerződés felmondási ideje 60 napban került rögzítésre, de célszerűnek láttuk az őszi szünet után első naptól ellátni a feladatot. Így 2021. november 2-től a gyermekek részére az ellátást saját főzőkonyháinkról, szállítási kapacitásaink átszervezésével biztosítjuk.

Szünidei étkezés

2021. évben szünidei gyermekétkeztetést intézményünk konyháiról biztosítottuk. Az étkezést két konyháról saját ételhordóban volt lehetősége elvinni az arra jogosultaknak. A Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsődében

és a Hajdúszoboszlói Egyesített Óvodában volt nyári zárás, így az ezekbe az intézményekbe járó szünidei étkezésre jogosult gyermekek ebben az időszakban vehették igénybe a szünidei étkezést.

Szünidei étkezést igénybe vevők létszáma

Megnevezés	Ellátási napok száma	Étkezést igénylő fő (átlagos létszám)	Kiszolgált adag
Tavaszi szünet 2021.04.01.-06.	2	73	146
Nyári szünet 2021.06.16.-08.31.	54	77	4132
Őszi szünet 2021.10.25.-29.	5	70	350
Téli szünet 2021.12.22.-2021.12.31.	7	80	563

Nyári napközis tábor

2021. évben az Önkormányzat által szervezett nyári napközis táborban résztvevő gyermekek részére a HGSZI biztosította a déli meleg főétkezést a tábor helyén a Bárdos Lajos Általános Iskolában működő konyhán.

A tábor igénybevevők az elmúlt évek gyakorlata szerint az étkezésért a tanítási időre meghatározott norma szerint térítési díjakat fizették a kedvezmények figyelembevételével. A kedvezményes étkezés értéke 133.500 Ft.

A tábor naponta átlagosan 34 gyermek látogatta, amely összesen 1342 kiszolgált adagot jelent.

Kedvezményesen kiszolgált adag:

- 100 % támogatás 260 adag
- 50 % támogatás 192 adag

A 2021-es évben a kialakult rendkívüli változásokat figyelembe véve a gyermekétkeztetés folyamatosan zökkenőmentesen biztosítva volt, a kialakult igényeknek megfelelően a szülők folyamatos tájékoztatása mellett.

• Gyermekek átmeneti elhelyezése

A Gyvt. 94. § (3) bekezdésének b) pontja értelmében húszezernél több állandó lakos esetén a városi önkormányzatok a gyermekek átmeneti otthonát kötelesek működtetni. Hajdúszoboszló Város Önkormányzata ezen kötelező feladatát helyettes szülői ellátás biztosításával valósította meg. A feladat ellátásával Hajdúszoboszló Város Önkormányzata a társult HKSZK intézményét bízta meg 2019. évtől. Egy szülőpár bejegyzett és alkalmas a

helyettes szülői feladatok ellátására. Reményeink szerint, mint eddig is, a hatékony alapszolgáltatás illetve a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer gyors és pontos működése okán, a gyermekek válságos helyzetét a szülő és a szakemberek együtt megoldják, mielőtt a szolgáltatás igénybe vételére lenne szükség. A gyermekek gondozásának ezen formájáról, igénybe vételéről - a helyi rendeletünk tartalmaz szabályozást. **Az elmúlt évben helyettes szülői ellátásban részesült 2 gyermek.** Az egyik gyermek 2020.12.10-től 2021.05.25-ig a másik gyermek pedig másfél hetet. A tapasztalat továbbra is az, hogy a szülők idegenkednek ezen ellátási forma igénybevételétől, akkor inkább anyaoththoni ellátást szeretnének igénybe venni. A válsághelyzetben lévő szülők az ellátási forma felőli gondolkodás, megítélést kell megváltoztatnunk ahhoz, hogy ezen ellátási forma elérje alapvető célját. Mindazon által is, hogy mielőtt még súlyosabb válsághelyzet alakulna ki és drasztikusabb – családból való kiemelés – már nem önkéntes, hanem hatósági intézkedésre kerülne sor.

- **A Járási Hivatal Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések közül** leggyakrabban a védelembe vétel, a nevelésbe vétel és az ideiglenes hatályú elhelyezés fordult elő 2021-ben is.
- a) Védelembe vételre akkor kerül sor, ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható. Ez az intézkedés a szülői felügyeleti jogot nem érint, mivel a gyermek családi környezetben marad, azonban a szülő részére a gyámhatóság előírja az együttműködést a gyermekjóléti központtal. A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében a gyámhatóság a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedést tesz, így különösen
 - kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, az Nktv. hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást,
 - kötelezi a szülőt, hogy gyermekével keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet,
 - kötelezi a szülőt arra, hogy gyermeke vegye igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat,

- kezdeményezi a háziorvosnál – súlyos veszélyeztetettség esetén bármely orvosnál – a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát,
- intézkedik – az illetékes szervek bevonásával – a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről,
- magatartási szabályokat állapít meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében,
- figyelmezteti a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólítja annak megváltoztatására,
- kötelezheti a szülőt és a gyermeket, illetve felkérheti a konfliktusban érintett más személyt arra, hogy a nevelési-oktatási intézményben előforduló erőszak miatt kialakult helyzet vagy más súlyos konfliktushelyzet kezelése érdekében jelenjen meg iskolapszichológusi vizsgálaton, illetve vegye igénybe a konfliktuskezelést segítő szolgáltatást.

A gyermek védelembe vétele a szülői felügyeleti jogot nem érinti, a szülő jogai és kötelezettségei teljes körűen fennállnak. Amennyiben azonban a védelembe vétel nem éri el a célját, a gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételéről hoz döntést.

Hajdúszoboszlón 2021-ben 64 gyermek kapcsán került elrendelésre védelembe vétel, ami 21 családot érintett. Az intézkedés oka leginkább az 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzás, valamint a szülők által tanúsított alacsony fokú veszélyeztető magatartás volt.

- b) A nevelésbe vétel célja a gyermek otthont nyújtó ellátásának és törvényes képviselőjének biztosítása, amíg a gyermek
- családja képessé válik a gyermek visszafogadására,
 - számára családba fogadó gyám rendelésére kerülhet sor,
 - örökbefogadása megtörténik, vagy
 - eléri nagykorúságát.

A nevelésbe vétel ideje alatt a szülői felügyeleti jog, az ehhez kapcsolódó jogosultságok és kötelezettségek szünetelnek. A gyermek számára a

gyámhatóság ideiglenes gondozási helyet jelöl ki a Gyvt-ben foglalt szabályoknak megfelelően.

A nevelésbe vétel fenntartásának szükségességét a gyámhatóság az elrendelést követő 2 évben félévente, a 3. évtől évente felülvizsgálja és a felülvizsgálat eredményétől függően dönt annak további fenntartásáról, vagy megszüntetéséről.

2021-ben 13 hajdúszoboszlói gyermek volt nevelésben, 7 háztartásból, 2 gyermek esetében került sor a nevelésbe vétel megszüntetésére az év során. 1 fő nagykorúvá vált, 1 gyermek viszont sikeres hazagondozás keretében kerülhetett vissza a családjába.

A nevelésbe vételek leggyakoribb oka a gyermekeket veszélyeztető szülői magatartás, az elhanyagolás súlyos foka volt. Egyre gyakrabban merül fel azonban problémaként a gyermek olyan magatartása, bűnelkövetése, ami miatt a szülő vagy a gyám maga kezdeményezi ezt az intézkedést, mivel a családban tartás már nem megoldható.

- c) Az ideiglenes hatályú elhelyezést abban az esetben alkalmazza a gyámhatóság, amennyiben a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges. Az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó súlyos veszélyeztetettségnek minősül a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat.

Mivel ez súlyos beavatkozás egy család életébe, nagy körültekintés igényel az elrendelése, a gyámhatóság arra törekszik, hogy a családon belül tartsa a gyermeket akár védelembe vétel, akár családba fogadás alkalmazásával. Amennyiben erre nincs lehetőség, a gyermek kikerül a szülő háztartásából, a szülő gondozási, nevelési joga szünetel, de a gyámhatóságnak lehetősége van pert indítani a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránt is.

2021-ben 8 gyermek esetében került sor ideiglenes hatályú elhelyezésre, mely intézkedés 5 családot érintett. Családba való visszahelyezésre sajnos egy esetben sem volt lehetőség a felülvizsgálatot követően, 7 gyermek gyermekvédelmi szakellátásba került, 1 kiskorút egyéb hozzátartozónál sikerült elhelyezni.

Az intézkedések legfőbb oka továbbra is a gyermek bántalmazásának alapos gyanúja, veszélyeztetést elérő szintű elhanyagolása, testi, értelmi, erkölcsi

fejlődését veszélyeztető körülmények fennállása, újszülöttek esetében a nem megfelelő felkészülés az érkezésükre.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben foglaltak alapján a járási hivatal, mint elsőfokú gyámhatóság a szülői felügyeletet közösen gyakorló szülők vagy a szülői felügyeletet gyakorló szülő kérelmére hozzájárulhat ahhoz, hogy

- a szülő egészségi állapota,
- indokolt távolléte vagy
- más családi ok miatt a gyermeket más, általa megnevezett **család átmenetileg befogadja**, gondozza és nevelje, feltéve, hogy ez a gyermek érdekében áll.

A gyámhatóság ehhez akkor járul hozzá, ha a családba fogadó szülő személyisége és körülményei alapján alkalmas a gyermek gondozására, nevelésére, a gyámság ellátására, és e feladatok ellátását maga is vállalja. A családba fogadás ideje alatt a szülő szülői felügyeleti joga szünetel, azonban megilleti a kapcsolattartás joga és a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben való együttes döntési jog. A családba fogadás feltételeinek fennállását a gyámhatóság évente felülvizsgálja és megszünteti, ha azt a szülő vagy a családba fogadó szülő kéri, vagy ha annak fenntartása a gyermek fejlődését veszélyezteti.

Hajdúszoboszlón 2021-ban 1 esetben került sor családba fogadás engedélyezésére, korábbi családba fogadás megszüntetésére nem volt lehetőség.

A családba fogadást általában a szülők maguk kezdeményezik anyagi, lakhatási nehézségek felmerülése esetén, illetve egyre gyakrabban fordul elő, hogy a szülő külföldi munkavállalási lehetősége miatt kívánja így rendezni kiskorú gyermekei sorsát, amíg meg nem teremti számukra a külföldi megélhetés feltételeit. A 2021-ben engedélyezett 1 esetben a szülő/törvényes képviselő halála miatt került sor a családba fogadásra. A családba fogadó általában a nagyszülő vagy a nagykorú testvér.

Az intézkedés megfelelő feltételek fennállása esetén alkalmas az ideiglenes hatályú elhelyezés elkerülésére, a gyámhatóság minden esetben megvizsgálja ennek lehetőségét is.

A gyermekvédelmi szakellátások körében a gyámhatóság **utógondozást** is elrendelhet

- ✓ a nevelésbe vétel megszüntetését követően legalább egy év időtartamra, de legfeljebb a gyermek 18. életévének betöltéséig,
- ✓ a nevelésbe vétel megszűnését követően a fiatal felnőtt kérelmére legfeljebb egy év időtartamra,
- ✓ az otthonteremtési támogatás igénylésének, felhasználásának és elszámolásának időtartamára.

Az utógondozás célja, hogy elősegítse a gyermek, illetve a fiatal felnőtt családi környezetbe való visszailleszkedését, önálló életének megkezdését. 2021-ben Hajdúszoboszlón erre nem került sor, illetve 1 korábban elrendelt utógondozás került megszüntetésre a jogszabályban előírt feltételek teljesülésének hiányában. Az alacsony érdeklődés oka az utógondozással járó követelményrendszerben keresendő, ugyanis az állami gondoskodásból kikerülő fiatal felnőttek sok esetben nem tudják, vagy nem akarják betartani az előírt együttműködési szabályokat, így inkább nem is kérelmezik a megállapítást.

• **A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMTHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK MŰKÖDÉSÉT ENGEDÉLYEZŐ HATÓSÁG ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA:**

- A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal átfogó gyámügyi vizsgálatot végzett a jegyző hatáskörébe tartozó gyámügyi és gyermekvédelmi ügyek vonatkozásában, vizsgálva az előkészítő eljárást, a döntések megalapozottságát és a végrehajtás módját. A 2019. november 12. napján indult ellenőrzést lezárták, az intézkedési tervet 2021. január 05. napján elfogadták, az abban foglalt feladatok azonnali végrehajtása megtörtént.
- A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal a Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsődében 2021. november 03-05. között átfogó szakmai ellenőrzést végzett. A szakmai ellenőrzésbe bevonták a Kormányhivatal Népegészségügyi Osztályát az étkeztetéssel kapcsolatosan, valamint az Országos Bölcsődék Egyesületét is. Mindhárom ellenőrző hatóság intézkedést igénylő problémát nem tárt fel, a működést szabályosnak és megfelelőnek ítélték az intézményben.
- Az Állami Számvevőszék ellenőrzést tartott 2021. november 03-05. között a Járóbeteg-Ellátó Centrumban, a Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsődében, valamint a Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ időskorúak nappali intézményében. Az ellenőrzés

célja az önkormányzat központi költségvetésből származó támogatásainak 2020. évi elszámolása volt (megalapozottság, központi jogszabályi megfelelés vizsgálata). Az ellenőrzési jegyzőkönyveket és az abban szereplő megállapításokat előterjesztés formájában tárgyalta a döntéshozó. Pozitív eredmény volt a többletfinanszírozás megítélése. A Járóbeteg-Ellátó Centrumban és a bölcsődében az önkormányzat/társulás irányítása alá tartozó intézmények integritásának monitoring típusú ellenőrzése történt meg. Mindkét intézmény kockázati besorolása „alacsony” minősítést kapott, és nem tártak fel szabályszerűségi hibát.

- Az intézményekben a továbbképzésekről:
 - ✓ a bölcsődében a konyhai dolgozók részére a higiéniai oktatás éves szinten, a kisgyermeknevelők NM rendeletben meghatározott képesítésekkel rendelkeznek és ütemezett képzéseken vesznek részt évente az elkészített továbbképzési tervnek megfelelően
 - ✓ az óvodák hiányosságként fogalmazták meg a gyermekvédelmi továbbképzésen való részvétel lehetőségét, örömmel vennék ezen témájú továbbképzést. Ezen hiányosság kompenzálására a tagóvodák működtetik az egyesített óvoda gyermekvédelmi munkaközösségét.

■ JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

- A Család és Gyermekjóléti Szolgálat az éves Gyermekvédelmi Tanácskozáson a szakemberek megfogalmazták a szakmai célokat, (II.) valamint a jelzőrendszer intézkedési tervét (I.) értékelték. A kitűzött célok igazán reálisak és előre mutatók voltak, de a járványhelyzet jelentősen korlátozta a végrehajtást.

I. 2021. évi intézkedési terv értékelése:

- **Cél:** A pandémia után, a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés megerősítése /rendszeres esetkonferenciák, esetmegbeszélések szervezésével/, évi 6 alkalommal akár online formában is.

Megvalósítás:

Szakmaközi megbeszélések megszervezése, lebonyolítása, az online megbeszélések lehetőségének megteremtése megvalósult.

- **Cél:** A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek részvétele szakmai továbbképzésen.

Megvalósítás:

A pandémia jelentősen korlátozta, illetve a már folyamatban levő továbbképzéseket halasztotta. Az online képzések nem vagy csak igen korlátozott számban voltak elérhetőek.

- **Cél:** Alapellátás (gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona, krízisotthon) fejlesztése.

Megvalósítás:

A pandémia miatt erre nem volt lehetőség. Nem volt olyan pályázati lehetőség, mely lehetővé tette volna az alapellátás fejlesztését.

- **Cél:** Krízisférőhely biztosítása az idős, beteg személyek ellátására.

Megvalósítás:

- **Egyeztetés a városvezetéssel.**
- **Megállapodás kötése nem volt lehetőség**

- **Cél:** Az anyagi gondokkal küzdő családok segítése, támogatása.

Megvalósítás:

- **Nagyobb hangsúlyt kapott a járvány miatt nehéz helyzetbe került családok természetbeni támogatása.**
- **Folyamatos a lakossági adománygyűjtés és közvetítés. Önkormányzattal, Alapítványokkal, civil szervezetekkel, egyházakkal való együttműködés, a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel való együttműködés, szerződéskötés megvalósult.**

II. jövőre vonatkozó célok

- **A bölcsődei új tagintézmény létrehozására a pályázatunk nyertes lett, megkezdődtek az elkészületi munkálatok, várható befejezés 2022. szeptember, mely megoldást fog jelenteni a jelenlegi férőhely hiányra.**
- **A megtervezett és elfogadásra került az udvari gyermekmosdó kivitelezési munkálatok megkezdése.**
- **A bölcsődéhez tartozó új parkolóhelyek kialakítása.**
- **A csoportszobák és a fürdőszobák közötti átláthatóság megvalósítása.**
- **Mivel évről évre mindig van sajátos nevelési igényű gyermek a bölcsődében, kiemelt fontosságú olyan továbbképzéseken részt vennie a csoportban dolgozó nevelőknek, ami segíti őket a fejlődési lemaradással küszködő gyermekek nevelésében, gondozásában.**
- **A gyermekek átmeneti otthonának működtetésének biztosítása a városban, hiszen ebben az évben is sok esetben előfordult, hogy a veszélyeztetett élethelyzetben lévő kiskorú gyermeket nehezen tudtuk védett helyre**

delegálni. Ezen okból is továbbra is a helyettes szülői ellátás, annak bővítése, jó szakmai gyakorlatának kialakítása, működtetése kiemelt cél.

- A településen célkitűzés a jelzőrendszeri együttműködés hatékonyságának további megőrzése és fejlesztése a megfelelő információáramlás érdekében. Az iskolaorvosok kiemelt bevonása a jelzőrendszeri együttműködésbe.
- A nevelési-oktatási intézmények motiválása az időben történő problémajelzések megtételére, - melyre a város polgármestere levélben felkérte az intézményvezetőket - további veszélyeztetettség megelőzése érdekében.
- Az előző évekhez hasonlóan a gyermekek és fiatalok hasznos szabadidő eltöltéséhez való hozzájárulás. Közösség és egyénformáló klubok létrehozásának motiválása (önkormányzati civil pályázatok).
- Az anyagi gondokkal küzdő családok segítése, támogatása. Több szakterület jelezte, hogy az önkormányzati lakások elérhetőségének bővítésére lenne szükség.
- A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek részvétele szakmai továbbképzésen.
- Bántalmazásos jelzések, a közeli hozzátartozók közötti erőszak problémájának feltérképezéséhez jó szakmai gyakorlat kialakítása és hatékony kezelése.
- Krízisfőrhely biztosítása az idős, beteg személyek ellátására.
- Civil szervezetekkel való együttműködés.
- A családlátogatások erősítése a hatékonyabb gondozási folyamatok érdekében, eredményesebb családgondozás megvalósulásáért.
- A pandémiás helyzet után a team vagy csoport szupervízió megszervezése.
- Fontosnak tartjuk a korrepetáló pedagógus és család vagy párterapeuta szakemberek bevonását az ellátásba.

▪ A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA, VALAMINT A GYERMEKKORÚ ÉS A FIATALKORÚ BŰNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK AZ ÁLTALUK ELKÖVETETT BŰNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK, A BŰNELKÖVETÉS OKAINAK BEMUTATÁSA

A Hajdúszoboszlói Rendőrkapitányság a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.), a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény, a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló 2013. évi LXXXVIII. törvény, valamint a 2/2018. (I.25.) számú ORFK utasítás alapján végezte, illetve végzi a gyermekek veszélyeztetettségével kapcsolatos tevékenységet.

A családon belüli erőszak kezelésével, a kiskorúak védelmével kapcsolatos

rendőri feladatok végrehajtása során a rendőrkapitányság illetékességi területén kiskorú veszélyeztetettséget 227 esetben észleltünk, és továbbítottuk az illetékes Gyermekjóléti Szolgálat felé, illetve a Járási Gyámhivatalok felé, az erre a célra rendszeresített adatlapot illetve értesítést. 15 esetben fiataalkorú ellen indított büntetőeljárás, vagy kiskorúak ellen indított büntetőeljárás megszüntetése miatt, 1 esetben fiataalkorú ellen indult szabálysértési eljárás miatt, 21 esetben kiskorú veszélyeztetettségét észlelő körülmény miatt, míg 190 esetben kiskorú szökése miatt. Mivel illetékességi területünkön 9 lakásotthon működik, ezért szökések miatti jelzések száma minden évben igen magas.

A jelzésadás alapjául szolgál minden olyan magatartás, mulasztás, vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a kiskorú testi, értelmi, érzelmi, vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. Értesítenünk kell a gyermekjóléti szolgálatot, illetve a gyámhatóságot abban az esetben is, ha fiataalkorúval szemben büntetőeljárás indul, illetve fiataalkorú sérelmére, szülő vagy törvényes képviselő által elkövetett bűncselekmény miatt büntetőeljárás indul.

Kiskorú veszélyeztetése

2021-ben 7 jelzéssel éltünk kiskorú veszélyeztetése miatt, ez 10 hajdúszoboszlói gyermeket érintett. Családon belüli konfliktus, vita miatt 6 jelzést tettünk, mely veszekedések rendőri intézkedést igényeltek, 1 esetben pedig az édesanya a kiskorú jelenlétében lopott a boltból.

Hajdúszoboszlón ideiglenes megelőző távoltage elrendelésére nem került sor.

Szabálysértési eljárás

Tulajdon elleni szabálysértési eljárás 2 esetben indult 2021-ben hajdúszoboszlói tartózkodási hellyel rendelkező fiataalkorú ellen, 1 jogtalan elsajátítás miatt, 1 pedig bolti lopás miatt.

Büntetőeljárás

Büntetőeljárás 2 esetben indult 3 fő hajdúszoboszlói kiskorúval kapcsolatosan, mindkét eljárás iskolán belül történt bántalmazás miatt indult. Az egyik esetben a szülő tett feljelentést, mivel gyermekét az iskolában bántalmazták. Az eljárás során megállapításra került, hogy az elkövetők gyermekkorúak, ezért az eljárás megszüntetésre került. A másik eljárásban két fiataalkorú verekedett össze az iskolában, az egyik nyolc napon túl gyógyuló sérülést szenvedett. A Debreceni Járási Ügyészség az eljárást 6 hónapra felfüggesztette és az ügyet közvetítői eljárásra utalta.

Kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmény elkövetése miatt a tavalyi évben hajdúszoboszlói fiataalkorúval szemben eljárást nem folytattunk.

A Rendőrkapitányságra érkezett jelzések

2021-ben 5 jelzés érkezett a Rendőrkapitányságra, családon belüli bántalmazás, elhanyagolás miatt. Mind az 5 jelzés hajdúszoboszlói gyermekhez köthető. A jelzések a Családok Átmeneti Otthonából, az Országos Gyermekvédő Ligától, gyermekvédelmi gyámoktól érkezett.

Bűnmegelőzés

Gyermekvédelemmel kapcsolatos szakmai továbbképzésre 2021-ben nem került sor, azonban az iskolai bűnmegelőzési tanácsadó képzése folyamatos volt az elmúlt évben is.

2021-ben folytatódott a két hajdúszoboszlói középiskolában az iskolai bűnmegelőzési tanácsadói program, melynek kiemelt célja az iskolába járó fiatalok bűncselekményekkel szembeni fokozott védelme- mind elkövetői, mind pedig a sértetti oldal- tekintetében. Kiemelt figyelemmel az internet veszélyeire, a családon belüli erőszakra, a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményekre, a manapság divatos designer drogok veszélyeire. Az iskolai bűnmegelőzési tanácsadó tevékenységi köréből kimaradt középiskolában is tartott előadást a diákok részére.

A 2021-es évben a pandémiás helyzet miatt a szülői értekezletek, fogadóórák, tantestületi megbeszélések online formában valósultak meg, ezért ezeken nem volt lehetőség részt venni.

A rendőrkapitányság kiemelt figyelmet fordít arra, hogy ne csak a középiskolásokhoz jussanak el ezek a fontos információk, hiszen a gyermekkorúak kiemelt kockázatú csoportnak számítanak az áldozattá válás szempontjából. Fiatal koruk és tapasztalatlanságuk miatt könnyen áldozattá válnak akár az utcán vagy az iskolában is. Ezért fontos, hogy a rendőrség biztonságra nevelő iskolai programjával, a D.A.D.A. programmal segítséget nyújt ahhoz, hogy a kisdíákok elkerüljék a rájuk leselkedő veszélyeket. Ennek érdekében folytatódott a 2021/2022-es tanévben a hajdúszoboszlói általános iskolák 6. osztályában ez a program, így havonta 1 alkalommal tart ezekben az osztályokban előadást. A felső tagozatosok részére fél évente egy-egy bűnmegelőzési célú előadás is megtartásra került.

A gyermekvédelmi rendszerben történő együttműködés tekintetében megállapítható, hogy mind a szociális szolgáltató központtal, mind a gyámhivatallal, mind más szervekkel, intézményekkel a rendőrség kapcsolata rugalmasan, közvetlenül és hatékonyan működik. A tavalyi évben is több ügy kapcsán sikerült olyan együttműködést megvalósítani, mely az adott ügyben résztvevők, eljárók szakmai felkészültségének, hozzáállásának volt köszönhető.

7.) A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS KERETÉBEN MILYEN FELADATOK, SZOLGÁLTATÁSOK ELLÁTÁSÁBAN VESZNEK RÉSZT A CIVIL SZERVEZETEK:

/alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb./

A hivatal jelenleg **144 civil szervezetet** tart nyilván. Ebből a legtöbb a sporttevékenységek területén működik (33), nagy számban vannak jelen a kulturális területen szerepet vállalók is (19). Az oktatási, nevelési tevékenység segítésére, kiegészítésére 17 alapítvány és 3 egyesület szerveződött. Jelentős számban vannak érdekvédelmi, érdekképviselői (17), hobby és szabadidős tevékenységű (14) és szociális szférában szerepet vállaló (11) szervezetek. A palettán szerepel még 8 egészségügyi és 7 településfejlesztési, turisztikai célú, 5 nyugdíjas, 2 közbiztonsági, 2 állatvédelemmel foglalkozó, 2 nemzetközi kapcsolatok ápolását végző, és 4 egyházi szervezet (református, római katolikus, görög katolikus, baptista). Működési formájukat tekintve 101 egyesület, 39 alapítvány és 4 egyház.

Mindezekből jól látszik, hogy a civil élet minden területén képviseltetik magukat. Szervezeteink nagy múlttal és jelentős feladatokkal, eredményekkel is büszkélkedhetnek.

Önkormányzatunk a civil szervezetekkel való együttműködését megállapodás formájában rögzíti, jelenleg 34 szervezet élt ezzel a lehetőséggel.

Az önkormányzat elismeri a civil szervezetek jelentőségét, ezért a **civil szervezetek és intézmények támogatására kiírt pályázata** útján pénzügyileg is segíti a működésüket (pályázónként maximum 200 E Ft összegben). A költségvetésben erre a célra elkülönített keret összege 9500 Ft. A kiírásra 44 pályázat érkezett, melyek mindegyike támogatásban részesült. Ez évben is jelentős volt a támogatási igény (9018 E Ft). A képviselő-testület összesen 6590 E Ft támogatást hagyott jóvá pályázónként 90-200 E Ft közötti összegekben. A támogatások a járványügyi helyzetre való tekintettel két részletben kerültek utalásra.

A **kulturális, sport és turisztikai pályázati** alapból összesen 22 290 E Ft összegben támogatott a képviselő-testület a költségvetési rendeletben foglaltakat figyelembe véve pályázati eljárás keretében 41 egyesületet a pályázatokban megfogalmazott kulturális, sport- és utánpótlás-nevelési, valamint turisztikai tevékenységek megvalósítására.

A veszélyhelyzetre való tekintettel a kulturális, sport és turisztikai pályázati alapból megítélt támogatások 50%-át az első félévben, másik részét pedig a második félévben utalta ki a szakiroda az egyesületeknek.

Alapellátáshoz kapcsolódó szervezetek:

- a) Magyar Vöröskereszt Hajdúszoboszlói Területi Szervezete
- b) Szoboszlói Gyermekekért Egyesület (Családi Napközi)
- c) Civilek Együtt Hajdúszoboszlóért
- d) Hajdúszoboszlói Önkéntes Tűzoltó

- e) Hajdúszoboszlói Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- f) Hajdúszoboszlói Polgárőr Közhasznú Egyesület
- g) Hajdúszoboszlói Református Egyházközség
- h) Hajdúszoboszlói Görög Katolikus Parókia
- i) Másholország-Közös Ügyünk a Gyermeünk Egyesület
- j) Hajrá Anyu Hajdúszoboszlói Anyukák Egymásért Egyesület
- k) Hajdúszoboszlói Fiatalok Fóruma
- l) Vitézi Rend

Szakellátáshoz kapcsolódó szervezetek:

- a) Látássérültek Észak-alföldi Regionális Egyesülete
- b) Hajdúszoboszlói Porszem Lovas Egyesület (therápiás lovaglás)
- c) Hajdúszoboszlói Lovassport és Hagyományörző SE
- d) Életerő Egyesület
- e) Gólyafészek Ifjúsági és Kulturális Egyesület
- f) Hajdúsági Segítő Centrum Egyesület
- g) Hajdúszoboszlóiak a Környezettudatos Fogyasztásért Egyesület

Szabadidős programokhoz kapcsolódó szervezetek:

- a) ANKSE Hajdúszoboszló (amatőr női kézilabda Sportegyesület)
- b) Kyokushin Karate Klub
- c) Ten-Shin Karate Sportegyesület
- d) Hajdúszoboszlói Birkózó SE
- e) Hajdúszoboszlói Herkules SE (erőnléti edzések)
- f) Hajdúszoboszlói Árpád SE (úszás)
- g) Shotokan Karate Egyesület
- h) Silver-D Látványtánc Egyesület
- i) Hajdúszoboszlói Főnix Látványtánc és Mazsorett SE.
- j) Gázláng SE (súlyemelés)
- k) Hajdúszoboszló Kézilabda Sportjáért Kh. Egyesület
- l) Crux Alba Középkori Hagyományörző Egyesület
- m) Hajdúsági Vándorok Kh. Túraegyesület
- n) Hajdúszoboszlói Kárászos Tavi Sporthorgász Egyesület
- o) Hajdúszoboszlói Asztalitenisz Klub
- p) Hajdúszoboszlói Tollaslabda Sportegyesület
- q) Hajdúszoboszlói Sportegyesület
- r) Kvalitárs Kulturális Egyesület

A területhez tartozó intézményeinkben alapítványok működnek - többnyire sikeresen- az alábbiak szerint:

1) a bölcsőde, óvodák, általános iskolák, szociális szolgáltató intézmények által működtetett alapítványokat, melyek a támogatásként befolyt összegekből

képességfejlesztő játékokat vásárolnak, vagy kedvezményes nyári programokat szerveznek a gyerekeknek,

2) a fiatalok minden korosztályát felölelő egy-egy pályázati projekthez kapcsolódóan tevékenységi körüknek megfelelően, programsorozatok és rendezvények megrendezése valósul meg, kivétel a 2020-as és a 2021-es év is, a pandémiás helyzetre való tekintettel nem tudunk beszámolni ezen feladatok ellátásáról.

8.) A GYERMEKVÉDELMI ÁTFOGÓ BESZÁMOLÓ ELŐKÉSZÍTÉSE SORÁN, A TERÜLETET ÉRINTŐ INTÉZMÉNYVEZETŐK RÉSZÉRŐL FELMERÜLT SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK, VALAMINT MŰKÖDÉSÜK KAPCSÁN MEGOLDANDÓ PROBLÉMÁKRÓL

- Állandó, évek óta folyamatos problémánk a **bölcsődénél a parkolóhely hiánya**, ami különösen a reggeli és délutáni órákban okoz komoly fennakadást. A garázssor mellett parkolás lehetőségét tavaly tavasz óta tábla tiltja, ami tovább növeli az eddig is fennálló problémát. **Ez a szülői elégedettségi kérdőívben is minden évben leírásra kerül. Már a csatorna lefedése, a garázssor előtti füves rész lebetonoztatása** is sokat jelentene, de az közterület, így a bölcsőde megcsináltatni azt nem tudja,
- az érvényben lévő építészeti szabványok és a szakmai előírás azt mondja ki, hogy a **gyermek-fürdőszobákból a csoportszobák beláthatóak legyenek**, hiszen a nap reggeli és délutáni részében egy kisgyermeknevelő van a csoportban 12-14 gyermekkel, akik még nem tudnak önállóan mosdóba menni, egy-egy pelenkázás azonban időbe kerül. A mi fürdőszobáinkból a csoportszobába nem lehet megfelelőképpen belátni,
- a lépcsősor az odavezető hosszú, lejtős járdaszakasz miatt veszélyes.
- egészségügyi alapellátásból az iskolaorvosok jövőre vonatkozó elképzelése olyan Civil szervezet vagy alapítványi segítség, ahol a halmozottan hátrányos helyzetű, nagyfokú, rövidlátó tanulók szemészeti ellátása céljából anyagi segítséget nyújtana pl: szemüveg készítés.
- a védőnői és gyermekorvosok változatlan jelentős problémája az államilag nem támogatott gyógytornász terápiás segítségnyújtásának biztosítása, a gyermek ideggyógyász szakorvos csecsemő és kisgyermek megfelelő szellemi és mozgásfejlődése érdekében javasolja a megfelelő gyógytornásztatás szükségességét. Tehát gyermekgyógytornász kellene a problémás gyermekek rehabilitációjához.
- **HKSZK Család és Gyermejkölési Központ** zsúfolt körülmények a Kossuth u. 15. szám alatti központi székhelyen, a szociális segítő munka zavartalan munkavégzését az épület adottságai továbbra is megnehezíti, telephely bővítésre lenne szükség,
- nagy probléma a szolgálatnál a munkaerő fluktuáció és a munkaerő hiány,

- folyamatosan családgondozókra van szüksége az intézménynek, valamint korrepetáló pedagógusra, család vagy párterapeuta szakemberek segítségére van szükség az ellátáshoz.

Tisztelt Képviselő-testület!

*Hajdúszoboszló Város Önkormányzata és a Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társulás mint fenntartók, a városban működő gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatások működéséhez a tárgyi és személyi feltételeket biztosítja. **Döntéseik és a különböző területek szakembereinek munkája alapján, a városban a gyermekek élete, fejlődése, egészsége, biztonsága valamint tanulása, továbbtanulása, közlekedési infrastruktúra jó színvonalon adott. A város szabadidős, kulturális és szórakoztató – e korosztály számára is – tevékenysége is kiemelkedő. A jó hírek mellett viszont szólnunk kell a nehézségekről és a nehezebb sorsú családokról és gyermekekről egyaránt.***

A 2021-es év (mint a 2020-as év is) semmihez nem hasonlítható feladatokat és különleges megoldási helyzeteket eredményezett a területhez tartozó hivatalok és szolgáltató intézmények körében egyaránt. A járványveszély ideje alatt megtanultunk magánemberként és szakemberként is - a saját és a kollegáink félelmeit is legyőzve - a ránk bízott feladatokat ellátni. Tettük ezt annak tudatában, hogy a tőlünk is jobban szorongó, féltő és krízis helyzetben élő emberek, családok, gyermekek, helyzetén javítanunk kell.

Mind ezek mellett a veszélyhelyzet idején kiadott jogszabályi előírásokat, eljárásrendeket a hivatal számára és az intézményeink számára is kötelezőnek tekintettük. A terület szakemberei számára új ismeretlen problémák megoldása került előtérbe, amelyek a veszélyhelyzet alatt átélt fizikális, mentális, lelki izoláció következtében alakultak ki. Ezen újszerű és halmozottan jelentkező problémákról már a szakterületek beszámolóiban egyértelműen olvashattunk.

A családon belüli erőszak kezelésével a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtása során, a Rendőrkapitányság illetékességi területén észlelt kiskorú veszélyeztetettség 2020-ban 175, 2021-ben 227 esetben történt. A kiskorúak esetében jelzéssel éltek az illetékes gyermekjóléti szolgálat, illetve a járási gyámhivatalok felé. Ebből az igen nagy számból viszont 190 eset kiskorú szökése miatt történt. A városban a 9 lakásotthon működése miatt ilyen magas a szökések száma.

2021-ben 21 jelzés érkezett a családon belüli bántalmazás, elhanyagolás miatt a Rendőrkapitányságra.

A gyermekvédelmi területen nagyon fontos mutatószám – a beszámoló összes többi mutatószámával együtt - a védelemben vételek száma illetve az ideiglenes hatályú elhelyezések (családból való kiemelés) éves adatai. Az adatokból az látszik, hogy a tavalyi évhez képest visszaesés mutatkozik, 2021-ben 64 gyermek

(2020-ban 117 gyermek, 2019-ben 43 gyermek, 2018-ban 20 gyermek, 2017-ben 106 gyermek, 2016-ban 75 gyermek) volt érintett **védelembé vétel kapcsán**. Az **ideiglenes hatályú elhelyezések** száma (2016-ban 12 eset, míg 2017-ben 17 gyermek esetében, 2018-ban 6 eset, 2019-ben 3 eset, 2020-ban 8), 2021-ben 8 gyermek esetében történt, mely emelkedést nem mutat, 5 családot érintett. A családba való visszahelyezésre sajnos egy esetben sem volt lehetőség, gyermekvédelmi szakellátásba kerültek a gyermekek, 1 kivétellel ahol a kiskorút egyéb hozzátartozónál sikerült elhelyezni.

Az intézkedések legfőbb oka továbbra is a gyermek bántalmazásának alapos gyanúja, veszélyeztetést elérő szintű elhanyagolása, testi, értelmi, erkölcsi fejlődését veszélyeztető körülmények fennállása, újszülöttek esetében a nem megfelelő felkészülés az érkezésükre.

Sajnos a szakirodának a véleménye - a tavalyi beszámolóban is leírtuk - de ezen beszámolóból sem maradhat ki az a megállapítás, hogy „a problémák gyökerét abban látjuk, hogy a társadalmi, gazdasági struktúránk alapvető pillére és támasza mindig a szűkebben vett család volt, mely egyre jobban nem tudja ellátni alapvető tradicionális, életviteli, megélhetési funkcióját”. Ezen megállapítás fokozottan igaz lett egy világjárvány következtében megjelenő rendkívüli élethelyzetek kapcsán.

Mindenképp szólnunk kell a digitális oktatás által felmerült különleges helyzetekről is, azontúl, hogy az oktatáshoz szükséges tárgyi feltételek nem minden esetben álltak rendelkezésre, valamint a szülők „pedagógussá” válása egyrészt a szülő részéről nem tudott megvalósulni, továbbá komoly konfliktus forrásává vált. Az elmúlt 2 év alatt egy új problémacsoport alakult ki a családokon belül, a szülők, nagyszülők körében bekövetkező súlyos megbetegedések és a bekövetkezett halálesetek okán, a gyermekek életkorukhoz viszonyítva túl nagy lelki megterhelésen estek át. Mely jellemzően a szakemberek segítsége nélkül nem volt/lesz megoldható. A problémák sokrétűségéből kiemelnénk a több szakterület által említett, pszichiátriai gondozott vagy komoly pszichiátriai panasszal küszködő szülőkkel való találkozást. A gyermek részére történő ellátások és szolgáltatások végzése - a fent leírt probléma miatt - nehezebbé válik vagy ellehetetlenül.

Összességében ha eddig igaz volt az, hogy a szakemberek jól felkészültek, a jogszabályi környezet változásában naprakészek, valamint kimagasló szintű szellemi és fizikai teherbíró képességgel rendelkeznek, akkor a 2021-es évben végzett munkájuk a bizonyíték erre. Ennek köszönhetően a városban az igazán súlyos helyzetek is megoldódtak,- mint a területhez tartozó szakemberek beszámolójukban ezt említik - az érintett területen belül múlt évben tragikus esemény szintén nem történt.

Egyre több gyermekes család életében fokozottan és továbbra is igaz, az anyagi nehézségek, a lakhatási szegénység, a szülők eladósodása, szenvedélybetegsége és kilátástalansága miatti depresszió kialakulása.

Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának döntéshozói, a területhez tartozó szakemberek azt vallják, hogy „a munkánk során minden körülmények között a hatályos jogszabályoknak, érvényben lévő szakmai elvárásoknak megfelelően, és ami talán a legfontosabb, a gyermek mindenkifelett álló érdekét szem előtt tartva kell cselekednünk, védeni azt, és biztosítani a szükségleteiknek leginkább megfelelő ellátásokat”.

Jól illik ehhez az összefoglaláshoz az alábbi idézet:

„ Amit csak hall a gyermek, könnyen elfelejti.
Amit lát is, már inkább megjegyzi.
De amiben Ő maga is tevékenyen részt vesz,
az bizonyosan bevésődik az emlékezetébe. ” (Kodály Zoltán)

Köszönjük a tavalyi évben a területen dolgozók által végzett kiemelkedő, lelkiismeretes munkát és többletmunkát.

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a gyermekjóléti és gyermekvédelmi átfogó tevékenységről szóló 2021. évi beszámolót elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

Hajdúszoboszló Város Képviselő-testülete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése és a végrehajtási rendelete alapján - az abban előírt tartalmi követelményeknek megfelelően - a helyi önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló 2021. évre vonatkozó beszámolóját elfogadja.

Felelős: jegyző

Határidő: folyamatos, illetve 2022. május 31.

Hajdúszoboszló, 2022. május 06.

Tisztelettel:

Dr. Korpos Szabolcs
jegyző